

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Tydal kommune

Arkivsak: 21/223
Møtedato/tid: 08.09.2021 kl. 10:00
Møtested: Rådhuset, møterom Øyfjellet

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Eva J. Bekkavik på telefon 468 51 950, eller e-post: eva.bekkavik@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 01.09.2021

Lars Græsli (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
13/21	Oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 41/20 - orientering til kontrollutvalget
14/21	Oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 6/19 - orientering til kontrollutvalget
15/21	Forenklet etterlevelseskontroll - Selvkost
16/21	Budsjettkontroll pr. 15.08.2021
17/21	Forslag til budsjett 2022 med økonomiplan 2022-2025 for kontrollutvalget
18/21	Referatsaker
19/21	Eventuelt
20/21	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 41/20 - orientering til kontrollutvalget

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Tydal kommune	08.09.2021	13/21
Saksbehandler	Eva J. Bekkavik	
Arkivkode	FE - 216, TI - &58	
Arkivsaknr	20/187 - 6	

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til orientering.

Vedlegg

Orientering til kontrollutvalget - oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 41/20

Saksopplysninger

På kontrollutvalgets møte 20.05.2021 ble det under sak 11/21 Eventuelt, vedtatt å be kommunedirektøren om en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 41/20 Revisjonsrapport – salg av kommunale eiendommer.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak i sak 11/21:

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak, orientering gis på kontrollutvalgets møte 02.09.2021.

Kontrollutvalgets sekretariat har i brev av 21.05.2021 bedt kommunedirektøren om å gi kontrollutvalget en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 41/20.

Kontrollutvalgets møte er flyttet fra 2. til 8. september, fungerende kommunedirektør har i e-post av 19. august bekreftet at kommunedirektøren stiller på utvalgets møte 8. september.

Kommunestyrets vedtak i sak 41/20 Revisjonsrapport – salg av kommunale eiendommer (18.06.2020):

1. Kommunestyret tar rapporten om salg av kommunale eiendommer til orientering.
2. Kommunedirektøren bes fremme en sak om forenkling av retningslinjene for salg av landbrukseiendom.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat viser til kommunedirektørens orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Tydal kommune
Rådhuset
7590 TYDAL

Vår saksbehandler: Eva J. Bekkavik, tlf. 468 51 950

E-post: eva.bekkavik@konsek.no

Deres ref.:

Vår ref.: 20/187-5

Oppgis ved alle henvendelser

Vår dato: 21.05.2021

Orientering til kontrollutvalget - oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 41/20

På kontrollutvalgets møte 20.05.2021 ble det under sak 11/21 Eventuelt, vedtatt å be kommunedirektøren om en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 41/20 Revisjonsrapport – salg av kommunale eiendommer.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak, orientering gis på kontrollutvalgets møte 02.09.2021.

Under henvisning til kontrollutvalgets vedtak i sak 11/21, ber vi herved om at kommunedirektøren i Tydal kommune orienterer på kontrollutvalgets møte 02.09.2021.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Kopi til:
Kontrollutvalgets leder
Ordfører

Oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 6/19 - orientering til kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

14/21

Saksbehandler Eva J. Bekkavik
Arkivkode FE - 217, TI - &58
Arkivsaknr 20/214 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til orientering.

Vedlegg

Orientering til kontrollutvalget - oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 6/19

Saksopplysninger

På kontrollutvalgets møte 20.05.2021 ble det under sak 11/21 Eventuelt, vedtatt å be kommunedirektøren om en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 6/19 Rapport fra selskapskontroll Innherred Renovasjon IKS.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak i sak 11/21:

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak, orienteringen gis på kontrollutvalgets møte 02.09.2021.

Kontrollutvalgets sekretariat har i brev av 21.05.2021 bedt kommunedirektøren om å gi kontrollutvalget en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 6/19.

Kontrollutvalgets møte er flyttet fra 2. til 8. september, fungerende kommunedirektør har i e-post av 19. august bekreftet at kommunedirektøren stiller på utvalgets møte 8. september.

Kommunestyrets vedtak i sak 6/19 Rapport fra selskapskontroll Innherred Renovasjon IKS (28.02.2019):

1. Kommunestyret slutter seg til revisors anbefalinger og:
 - a) Ber rådmannen om å
 - forbedre og jevnlig rullere eierskapsmeldingen
 - vurdere behovet for mer opplæring i Eierstyring
 - etablere rutiner som sikrer at politisk nivå blir regelmessig orientert om aktuelle saker i selskapet
 - påse at etterkalkylen legges ved som note i kommunens årsregnskap.
 - b) Ber Eierrepresentanten om å bidra til at
 - Innherred Renovasjon rapporterer ensartet og med likt detaljnivå på de ulike selvkostområdene og at grunnlaget for gebyrene på de ulike selvkostområdene synliggjøres
 - Innherred Renovasjon utarbeider og oversender en etterkalkyle for de ulike selvkostområdene hvor selskapet også orienterer om prinsippene for kostnadsfordeling til kommunen
 - Innherred Renovasjon informerer om hvilke områder av veilederen for beregning av kommunale avfallsgebyr som ikke følges
 - Innherred Renovasjon utarbeider separate søknadsskjema for henholdsvis fritak og reduksjon av gebyr.
2. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget tilbakemelding om oppfølgingen av vedtakets punkt 1 innen utgangen av 2020.
3. Kommunestyret ber rådmannen rapportere om oppfølgingen av punkt 2 ved neste rullering av eierskapsmeldingen

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat viser til kommunedirektørens orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Tydal kommune
Rådhuset
7590 TYDAL

Vår saksbehandler: Eva J. Bekkavik, tlf. 468 51 950
E-post: eva.bekkavik@konsek.no
Deres ref.:
Vår ref.: 20/214-2
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 21.05.2021

Orientering til kontrollutvalget - oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 6/19

På kontrollutvalgets møte 20.05.2021 ble det under sak 11/21 Eventuelt, vedtatt å be kommunedirektøren om en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 6/19 Rapport fra selskapskontroll Innherred Renovasjon IKS.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:
Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en orientering om oppfølging av kommunestyrets vedtak, orienteringen gis på kontrollutvalgets møte 02.09.2021.

Under henvisning til kontrollutvalgets vedtak i sak 11/21, ber vi herved om at kommunedirektøren i Tydal kommune orienterer på kontrollutvalgets møte 02.09.2021.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Kopi til:
Kontrollutvalgets leder
Ordfører

Forenklet etterlevelseskontroll - Selvkost

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

15/21

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 216

Arkivsaknr 20/414 - 10

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen til orientering.

Vedlegg

Etterlevelseskontroll - særattestasjon selvkost

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak (kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav b). Som følge av dette ansvaret skal kontrollutvalget også påse at det gjennomføres forenklet etterlevelseskontroll av forvaltningen jf. kommuneloven § 24-9.

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll er, innenfor en begrenset ressursramme, å forebygge svakheter og sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Dette bygger opp under god økonomiforvaltning, åpenhet og tillit til forvaltningspraksis.

Målsettingen er å etablere enkle og jevnlige kontrollhandlinger som kan fange opp vesentlige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen. Kontrollhandlingene kan blant annet foretas på områder hvor brudd har særlige økonomiske konsekvenser, eller i særlig grad svekker tilliten til økonomiforvaltningen.

Revisor utfører forenklet etterlevelseskontroll med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301. Moderat sikkerhet defineres slik: klart lavere enn betryggende sikkerhet, men skal øke de tiltenkte brukernes tillit til informasjonen i en grad som er klart høyere enn ubetydelig.

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen omfatter ikke vurderinger av produktivitet, kostnadseffektivitet, kvalitet, måloppnåelse og virkninger. Slike vurderinger faller inn under forvaltningsrevisjon.

Områder for forenklet etterlevelseskontroll kan være finansforvaltningen, selvkostområdene, offentlige anskaffelser og offentlig støtte. Andre områder som beregning av driftstilskudd til private barnehager, andre tilskudd/ overføringer til private, konsesjonsvilkår, kontraktsoppfølging kan også være aktuelt, listen er ikke uttømmende. Det vil være en konkret risiko- og vesentlighetsvurdering for den enkelte kommune som er avgjørende for hvilke områder som velges ut for kontroll.

Loven setter 30. juni som siste frist for å avgi uttalelsen.

Revisor har utført en forenklet etterlevelseskontroll på Tydal kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende område:

Kontroll av etterlevelse av reglene for selvkost på avløp og feiing. Kontrollen er utført på etterkalkyle for 2020. Revisor har satt følgende kriterier for kontrollen:

1. Direkte kostnad, fordeling av direkte henførbare lønn- og maskinkostnader.
2. Indirekte kostnad, er det bare henførbare tjenester, og gjenspeiler fordelingsnøkler

selvkostområdets faktiske bruk?

3. Kapitalkostnader, beregnes kalkulatoriske renter og avskrivninger på riktig grunnlag og på riktig måte?
4. Fond, blir selvkostfond renteberegnet, og overholdes femårsfristen for tilbakeføring?

Konklusjon

Revisor kan med moderat sikkerhet si at Tydal kommune har etterlevd bestemmelsene for selvkost på avløp og feiing.

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler at kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse til orientering og tar med attestasjonen som en del av sin rutinemessige oppfølging av virksomheten i Tydal kommune.

Til kontrollutvalget i Tydal kommune

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva

Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidt-norge.no

T +47 907 30 300

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen.

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Tydal kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Kontroll av etterlevelse av reglene for selvkost på avløp og feiing. I vår risiko- og vesentlighetsanalyse har vi definert følgende kriterier som skal kontrolleres:

1. Direkte kostnad, fordeling av direkte henførbare lønn- og maskinkostnader.
2. Indirekte kostnad, er det bare henførbare tjenester, og gjenspeiler fordelingsnøkler selvkostområdets faktiske bruk?
3. Kapitalkostnader, beregnes kalkulatoriske renter og avskrivninger på riktig grunnlag og på riktig måte?
4. Fond, blir selvkostfond renteberegnet, og overholdes femårsfristen for tilbakeføring?

Kontrollen er utført på etterkalkyle for 2020.

Kriterier er hentet fra:

- Kommunelovens § 15-1 Beregning av selvkost
- Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale gebyrer

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Revisjon Midt-Norge SA et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå

moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Tydal kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i selvkostforskriften.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Tydal kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Stjørdal, 22. juni 2021



Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi:
Kommunedirektøren

Budsjettkontroll pr. 15.08.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

16/21

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/186 - 11

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar budsjettkontroll pr. 15.08.2021 til orientering.

Vedlegg

Budsjettkontroll kontrollutvalget

Saksopplysninger

For å holde kontrollutvalget godt informert om sin økonomiske status legger sekretariatet herved fram en økonomisk oversikt pr. 15.08.2021.

Ansvar: 1007 Funksjon: 110

Konto	Tekst	Regnskap pr. 20.08.2021	Budsjett 2021	Til disp.
1068	Trekkpliktig kjøregodtgjørelse	39,22	0	
1080	Godtgjørelse folkevalgte	0,00	20.000	20.000
1082	Tapt arbeidsfortjeneste	5.562,99	38.000	32.437
1083	Møtegodtgjørelse	3.500,00	8.000	4.500
1099	Arbeidsgiveravgift	582,54	9.500	8.917
1103	Abonnement	2.125,00	2.500	375
1116	Servering, bevertning	370,00	2.000	1.630
1150	Kurs, opplæringstiltak	0,00	16.000	16.000
1160	Bilgodtgjørelse oppg.pl.	259,00	5.000	4.741
1178	Reiseutgifter, ikke oppg.pl.	0,00	6.000	6.000
1196	Kontingenter	3.500,00	3.500	0
	Kontrollutvalget	15.938,75	110.500	94.600
1370	Revisjon Midt-Norge SA	264.000,00	395.000	131.000
1380	KonSek Midt-Norge IKS	77.250,00	154.500	77.250
	Totalsum	357.188,75	660.000	302.850

Kommentarer:

- Konto 1080 Godtgjørelse til kontrollutvalgets leder er utgiftsført på et annet ansvar enn for kontrollutvalgets øvrige medlemmer.
- Konto 1082 Tapt arbeidsfortj. for septembermøtet i 2020 er utbetalt og regnskapsført i 2021.
Tapt arbeidsfortj. for februarmøtet 2021 er ikke utbetalt og regnskapsført, men møtet i mai 2021 er utbetalt og regnskapsført pr. august 2021.
- Konto 1083 Møtegodtgjørelse for septembermøtet i 2020 er utbetalt og regnskapsført i 2021.
Møtegodtgjørelse for februarmøtet 2021 er ikke utbetalt og regnskapsført, men møtet i mai 2021 er utbetalt og regnskapsført pr. august 2021.
- Konto 1150 Grunnet Covid-situasjonen så har ikke kontrollutvalget deltatt på kurs pr. august.
- Konto 1370 Kjøp av revisjonstjenester er tom. august 2021.
- Konto 1380 Kjøp av sekretariatstjenester er tom. juni 2021.

Forslag til budsjett 2022 med økonomiplan 2022-2025 for kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

17/21

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/186 - 12

Forslag til vedtak

Kontrollutvalgets forslag til økonomiplan for 2022 – 2025 og budsjett for 2022 med en ramme på kr 650.375,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget, vedtas.

Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett etter kommuneloven § 14-3 til kommunestyret.

Vedlegg

Budsjett 2022 med økonomiplan 2022-2025

Saksopplysninger**Budsjettbehandlingen for kontrollorganene.**

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§ 2), går det frem at kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontrollarbeidet skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret. Kontrollutvalget fremmer herved en sak om budsjett for kontrollutvalgets virksomhet og kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester for 2022 i Tydal kommune.

Kontrollutvalgets budsjett vil inneholde utgiftene til selve driften av utvalget, samt utgiftene knyttet til kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og kjøp av revisjonstjenester.

Kontrollutvalget

Ved oppsett av budsjettforslag for 2022 for kontrollutvalgets egen virksomhet, har sekretariatet tatt utgangspunkt i kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2021 og justert godtgjøringen til utvalget jf. Forskrift om folkevalgte's rett til godtgjøring og arbeidsvilkår .

Vi har i beregningene tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget består av 5 medlemmer og avvikler inntil 4 møter i året. Når det gjelder tapt arbeidsfortjeneste har sekretariatet gjort et anslag basert på reglene i kommunens reglement, samt innspill fra kontrollutvalgets medlemmer. Posten kontingent er medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn, satsen ble fastsatt på årsmøte 01.06.2021.

Alle faste medlemmer har abonnement på Kommunerevisoren (NKRF).

Det er ikke tatt hensyn til eventuelle andre endringer som følge av økonomiplanarbeidet i kommunen.

I tillegg er det lagt inn noen midler til kurs og faglig oppdatering for at kontrollutvalget skal ha mulighet til å skaffe seg kunnskap og ha mulighet til å delta i erfaringsutveksling og samlinger sammen med andre kontrollutvalg.

Det er lagt inn en økning på ca. 3 prosent per år videre i økonomiplanperioden. Nivået må vurderes årlig i forbindelse med budsjettet.

Kontrollutvalgets sekretariat

Kommunestyret i Tydal kommune vedtok i sak 16/17 å gå inn som eier i Konsek Trøndelag IKS, samt å kjøpe sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos selskapet.

Representantskapet i Konsek Trøndelag IKS vedtok budsjettet for 2022 på møte den

26.04.2021. Budsjettet er basert på en honorarmodell vedtatt av representantskapet.

Kjøp av revisjonstjenester

Kommunestyret i Tydal kommune vedtok i sak 66/17 å gå inn som eier i Revisjon Midt-Norge SA, samt å kjøpe revisjonstjenester fra selskapet.

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025 er basert på årsmøtets budsjettvedtak 26.04.2021.

Budsjett 2022

Den totale rammen for kontrollutvalget, inkludert kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester, blir etter dette kr 650.375,- som er en reduksjon på kr. 9.625,- fra 2021.

Spesifisert budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022-2025 følger med som vedlegg til saken.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår en budsjettramme på kr 650.375 ,- for kontrollutvalget for 2022, dette inkluderer også kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester. Vi anser dette for å være en nøktern budsjettering, samtidig som vi mener dette gir et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år.

Forslag til budsjett 2022 for kontrollutvalget

Konto	Tekst	Budsjett 2022	Budsjett 2021
1068	Trekkpliktig kjøregodtgjørelse	500	0,00
1080	Godtgjørelse folkevalgte	20.000	20.000
1082	Tapt arbeidsfortjeneste	25.000	38.000
1083	Møtegodtgjørelse	10.000	8.000
1099	Arbeidsgiveravgift (6,4%)	3.550	9.500
1103	Abonnement	2.125	2.500
1116	Servering, bevertning	2.000	2.000
1150	Kurs, opplæringstiltak	16.000	16.000
1160	Bilgodtgjørelse oppg.pl.	4.500	5.000
1178	Reiseutgifter, ikke oppg.pl.	6.000	6.000
1196	Kontingenter	3.700	3.500
	Kontrollutvalget	93.375	110.500
13750	Revisjon Midt-Norge SA *	399.000	395.000
13750	Konsek Trøndelag IKS	158 000	154.500
	Totalsum	650.375	660.000

* Honorar revisjon er kun et anslag, endelig budsjett vil bli fastsatt av Revisjon Midt-Norge SA sitt årsmøte høsten 2021.

Økonomiplan for perioden 2022 – 2025:

	Vedtatt budsjett for 2021	Budsjett-forslag 2022	Anslag for 2023	Anslag for 2024	Anslag for 2025
Kontrollutvalget	110 500	93 375	96 200	99 000	102 000
Sekretariat	154 500	158 000	162 000	166 000	170 000
Revisjon	395 000	399 000	403 000	408 000	412 000
Sum driftsutgifter	660 000	650 375	661 200	673 000	684 000

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

18/21

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/223 - 1

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Tilbakemelding etter årsrevisjon 2020

Delegering av myndighet til kommunalt oppgavefellesskap

Vertskommunesamarbeid handler om å overføre myndighet fra en kommune til en annen

Direktoratet for sikkerhet og beredskap - Kommuneundersøkelsen 2021

Et varsel mot kommunedirektøren skal behandles av arbeidsgiver

Iverksetting av vedtak om inndragning av skjenkebevilling

Kan et politisk organ ha gruppearbeid ?

Norge trenger 3200 milliarder kroner til vedlikehold

To alternative grunnlag for rett til å stille liste til stortingsvalg

Alvorlige mangler i psykisk helsevesen i kommunene

Det er leders ansvar å sørge for at det blir holdt møter

Hva skjer når ordføreren kommer på Stortinget ?

Kan kommunedirektøren nekte å oppgi regnskapstall ?

Skal regionråd føre postjournal ?

Spørsmål til kommuneloven § 23-6 - varslings til kontrollutvalget om møter i selskap

Statsforvalterens tilsyn i barnehager og skoler

Departementets tolkningsuttalelse om kommuneloven § 11-2 Skriftlige spørsmål og svar mellom møter

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Nå kan nemnd avgjøre gjengjeldelsessaker etter varslings i arbeidslivet

Rapport fra det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi

Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier

Referatsaker er også saker som behandles

Reglene om ettergodtgjøring er litt av en rebus

Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som referatsaker:

1. Revisjon Midt-Norge SA har ikke funnet noe de trenger å ta opp i brev/notat etter årsoppgjøret.
2. Kommunale oppgavefellesskap kan ikke gis myndighet til å treffe «enkeltvedtak», altså forvaltningsvedtak som gjelder bestemte personer. Det går frem av departementets ferske svarbrev.
3. Fire kommuner har inngått en avtale om et «jusnettverk» plassert i den største kommunen med denne som arbeidsgiver, er dette en form for vertskommunesamarbeid?
4. DSB har siden 2002 gjennomført en spørreundersøkelse blant landets kommuner om status for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen.
5. Varsling mot kommunedirektøren sto på dagsordenen på kontrollutvalgskonferansen nylig.
6. Et skjenkested fikk midlertidig inndratt bevillingen. Men iverksettelsen er utsatt til etter at nasjonal skjenkestopp er over. Er det lov, når inndragelse ikke er å regne som straff?
7. Er det slik at gruppearbeid uansett ikke kan gjennomføres i et politisk organ ?
8. Norge trenger 3.200 milliarder kroner til å vedlikeholde tolv samfunnskritiske områder,

slik som samferdsel, offentlige bygg og vann og avløp.

9. Må man ha stemmerett i valgdistriktet for å kunne levere inn valglister der ?
10. Det rettes skarp kritikk mot de kommunale helsetjenestene i en rapport fra Riksrevisjonen.
11. Har styret i kommunale foretak plikt til å behandle saker i møte, eller kan de vurdere at det ikke er nødvendig med møte?
12. Rykker varamedlemmet inn i kommunestyret når ordfører blir valgt inn på Stortinget?
13. Det er opp til kommunestyret selv å be om mer spesifisert informasjon om utgiftsnivå og utgiftsfordeling.
14. Er regionråd underlagt samme krav til offentlighet som kommunen?
15. Departementets svar på spørsmål fra Forum for kontroll og tilsyn vedr. kommuneloven § 23-6.
16. I 2020 gjorde statsforvalterne 177 tilsyn i barnehager og skoler. Det ble avdekket regelbrudd i nesten alle tilsynene.
17. Departementets tolkningsuttalelse om folkevalgtes adgang til å sende og få svar på skriftlige spørsmål.
18. Det er lov å stille spørsmål til ordføreren i bystyremøte. Men hva med spørsmål mellom møtene? Har representantene krav på skriftlig svar på skriftlige spørsmål da også?
19. Fra 1. juli 2021 har Diskrimineringsnemnda fått myndighet til å avgjøre saker om gjengjeldelse etter varsling i arbeidslivet.
20. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi har lagt fram sin rapport. Rapporten tar sikte på å gi informasjon om utviklingen i kommuneøkonomien de siste årene med særlig vekt på den økonomiske situasjonen i 2020.
21. Hvordan skal man håndtere representanter som har meldt seg ut av partiet de ble valgt inn for og står etter dette som uavhengige representanter?
22. Skal alle referatsaker protokolleres, og skal disse referatdokumentene oppbevares «for alltid»?
23. Er det riktig at en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring, skal få økt inntekt, uten å arbeide?
24. Hvis formannskapet er ulovlig sammensatt, blir da alle vedtakene som er fattet, ugyldige?

Kontrollutvalgets sekretariat viser til vedlagte dokumenter som legges frem som referatsaker.

Fra: Monika Sundt <monika.sundt@revisjonmidtnorge.no>
Sendt: 8. juni 2021 11:56
Til: Vinje Henrik
Kopi: Bjørkås Johanne; Eva J Bekkavik
Emne: årsoppgjørsbrev/tilbakemelding etter årsoppgjøret

Hei!

I forbindelse med revisjon av regnskapet for 2020 har jeg ikke funnet noe vi trenger å ta opp i brev/notat etter årsoppgjøret.

mvh

Monika Sundt

Oppdragsansvarlig revisor

M +47 924 38 643 | [Teams <sip:monika.sundt@revisjonmidtnorge.no>](https://teams.microsoft.com/join/monika.sundt@revisjonmidtnorge.no)



Revisjon Midt-Norge SA, Brugata 2, 7715 Steinkjer

W www.revisjonmidtnorge.no <<http://www.revisjonmidtnorge.no/>> | **M** +47 907 30 300

Revisjon Midt-Norge SA er sertifisert Miljøfyrtårn. Tenk på miljøet før du eventuelt skriver ut denne e-posten



Delegering av myndighet til kommunalt oppgavefellesskap

Av Nicolay Biørn-Lian, Samfunnsbedriftene. 26. april 2021

Et kommunalt oppgavefellesskap kan ikke treffe enkeltvedtak

Kommunale oppgavefellesskap kan ikke gis myndighet til å treffe «enkelvedtak», altså forvaltningsvedtak som gjelder bestemte personer. Det går frem av departementets ferske svarbrev.

Det var i slutten av februar i år at Samfunnsbedriftene ba Kommunal- og moderniseringsdepartementet avklare om et kommunalt oppgavefellesskap kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak.

- Bakgrunnen var at det hadde oppstått uklarheter rundt forholdet mellom kommuneloven § 5-4 om kommunens generelle adgang til å delegere vedtaksmyndighet til andre rettssubjekter - og kommuneloven § 19-1 andre ledd som fastsetter en delegeringsskranke til oppgavefellesskap, forklarer advokatfullmektig Elen Schmedling Gimnæs i Samfunnsbedriftene.

Nå har departementet kommet med en tolkningsuttalelse til Samfunnsbedriftene. Der slås det fast at begrepet «vedtak» er videre i kommunelovsammenheng enn i forvaltningsloven. Kommunelovens bestemmelser om delegering i § 5-4 gjelder både vedtak (enkelvedtak og forskrifter) etter forvaltningsloven og andre former for avgjørelser som en kommune kan treffe.

Mulighet for å løse oppgaver sammen

Kommuneloven åpner for at to eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan opprette et kommunalt oppgavefellesskap for å løse felles oppgaver. Kommunene kan bestemme om oppgavefellesskapet skal være et eget rettssubjekt eller ikke.

Kommuneloven § 19-1 andre ledd bestemmer at slike oppgavefellesskap ikke kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Departementet legger derfor til grunn at dette både gjelder oppgavefellesskap som er egne rettssubjekt og oppgavefellesskap som ikke er egne rettssubjekt.

Siden kommunelovens § 5-4 gjelder adgangen til å delegere vedtaksmyndighet til andre rettssubjekter, er kommunale oppgavefellesskap som er egne rettssubjekt isolert sett omfattet av denne bestemmelsen.

Får ikke delegere myndighet til enkeltvedtak

Departementet legger likevel avgjørende vekt på at muligheten for å delegere til kommunale oppgavefellesskap er særskilt regulert i § 19-1 andre ledd. Lovgiveren har her tatt konkret stilling til at kommunale oppgavefellesskap ikke kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak.

Departementet legger etter dette til grunn at et kommunalt oppgavefellesskap ikke kan gis generell myndighet til å treffe enkeltvedtak. De kan kun gis myndighet til å fatte slike vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskudd.

Hva er begrunnelsen?

- Samfunnsbedriftene kan ikke se det er gitt noen særskilt begrunnelse for denne delegeringsskranken til oppgavefellesskap, hverken i forarbeidene til kommuneloven eller i tolkningsuttalelsen fra departementet, sier Schmedling Gimnæs.

- På et vis kan det stilles spørsmål om hvorfor det kan være adgang til å delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak til et IKS og AS hvis særlovgivningen åpner for det, men ikke til et kommunalt oppgavefellesskap, som tross alt står nærmere kommunen.
- Samfunnsbedriftene oppfatter at det kan ha en sammenheng med hva et kommunalt oppgavefellesskap er tiltenkt å være fra lovgiverens side, nemlig «en enkel samarbeidsmodell for produksjonssamarbeid om mindre omfattende oppgaver», jf. Prop. 46 L punkt 19.3.4.1.
- Kommunalt oppgavefellesskap synes dermed å være ment for samarbeid om typiske driftsoppgaver, løsning av kommunale fellestjenester og lignende, og ikke samarbeid om mer individrettede tjenester der kommunen har myndighet i lov til å treffe enkeltvedtak.
- Modellens tiltenkte anvendelsesområde kan kanskje bidra til å forklare hvorfor man ikke har sett det som nødvendig eller hensiktsmessig å åpne for at kommunen kan delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak til slike samarbeid, avslutter Schmedling Gimnæs.



§ 19-1: Delegering av myndighet til kommunalt oppgavefellesskap

Tolkningsuttalelse | Dato: 22.04.2021

Mottager: Samfunnsbedriftene

Vår referanse: 21/1418

Om forholdet mellom kommuneloven § 5-4 og § 19-1 andre ledd.
Kan kommunalt oppgavefellesskap gis myndighet til å treffe enkeltvedtak?

Brevdato: 13. april 2021

Svar på spørsmål om kommuneloven § 19-1 andre ledd - delegering til kommunalt oppgavefellesskap

Vi viser til henvendelse 23. februar 2021. Spørsmålet i henvendelsen dreier seg om forholdet mellom kommuneloven § 5-4 og kommuneloven § 19-1 andre ledd. Reguleres delegeringsadgangen når det gjelder myndighet til å treffe enkeltvedtak til oppgavefellesskap som er et eget rettssubjekt av § 5-4 eller av § 19-1 andre ledd første punktum?

Innledende om kommuneloven §§ 5-3 og 5-4

Kommunelovens generelle delegeringsbestemmelser følger av §§ 5-3 og 5-4.

Felles for disse bestemmelsene er at de regulerer kommunestyrets adgang til å delegere myndigheten til å treffe "vedtak". I Prop. 46 L (2017– 2018) s. 330 og 331 drøfter departementet kommunelovens vedtaksbegrep. Selv om drøftelsen gjøres i forbindelse med spørsmålet om hvilke vedtak som skal kunne lovlighetskontrolleres (lovkapittel 27), gjelder drøftelsen generelt for hele loven. Departementet konkluderer med at *[b]egrepet «vedtak» i kommunelovsammenheng er videre enn forvaltningsloven, og omfatter avgjørelser som ikke er vedtak etter sistnevnte lov.*

Kommunelovens generelle delegeringsbestemmelser gjelder altså både vedtak (enkeltvedtak og forskrifter) etter forvaltningsloven § 2 første ledd b) og c) og andre former for avgjørelser som en kommune kan treffe.

Kommuneloven § 5-4 regulerer ifølge paragrafoverskriften kommunestyrets adgang til å delegere vedtaksmyndighet til andre rettssubjekter. Bestemmelsen er generelt utformet, men er delt opp i to ledd. Første ledd regulerer adgangen til å delegere i «saker som gjelder lovpålagte oppgaver». Andre ledd regulerer delegeringsadgangen i «andre saker». De fleste saker som gjelder enkeltvedtak vil omfattes av første ledd, siden kommunene som oftest treffer enkeltvedtak som følge av en lovpålagt oppgave. Det er imidlertid ikke et vilkår for at en avgjørelse skal være å anse som et enkeltvedtak at den treffes med hjemmel i lov. I prinsippet kan det derfor tenkes at også § 5-4 andre ledd kan være et hjemmelsgrunnlag for å delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak.

Innledende om kommuneloven § 19-1

Kommuneloven § 19-1 første ledd bestemmer at to eller flere kommuner eller fylkeskommuner sammen kan opprette et kommunalt oppgavefellesskap for å løse felles oppgaver. Det er opp til kommunene selv å bestemme om oppgavefellesskapet skal være et eget rettssubjekt eller ikke, jf. § 19-4 fjerde ledd bokstav b.

Kommuneloven § 19-1 andre ledd første punktum bestemmer at *[e]t oppgavefellesskap kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak.*

Lovens ordlyd sonderer ikke mellom oppgavefellesskap som henholdsvis er og ikke er et eget rettssubjekt. Departementet mener at det heller ikke legges opp til en slik sondring i lovens forarbeider. I merknaden til bestemmelsen, jf. Prop. 46 L (2017–2018) s. 400, er det riktignok gjort en slik sondring i § 19-1 andre ledd *andre punktum*, men altså ikke etter bestemmelsen i *første punktum*.

Departementet legger derfor til grunn at § 19-1 andre ledd første punktum regulerer delegeringsadgangen både til oppgavefellesskap som er et eget rettssubjekt og oppgavefellesskap som ikke er et eget rettssubjekt.

Forholdet mellom kommuneloven § 5-4 og § 19-1 andre ledd

Spørsmålet er altså om delegeringsadgangen reguleres av kommuneloven § 5-4 eller av § 19-1.

Siden § 5-4 gjelder delegeringsadgangen til andre rettssubjekter, er kommunalt oppgavefellesskap som er et eget rettssubjekt isolert sett omfattet av denne bestemmelsen. Departementet legger likevel avgjørende vekt på at delegeringsadgangen til kommunale oppgavefellesskap er særskilt regulert i § 19-1 andre ledd. Lovgiveren har i dette tilfellet tatt konkret stilling til at kommunale oppgavefellesskap ikke kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Det fremgår over at departementet mener at § 19-1 andre ledd første punktum gjelder både de oppgavefellesskapene som er eget rettssubjekt og de som ikke er eget rettssubjekt.

Departementet legger etter dette til grunn at et kommunalt oppgavefellesskap ikke kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. De kan bare gis myndighet til å fatte vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskudd, jf. § 19-1 andre ledd andre punktum.

Med hilsen

Ragnhild Spigseth (e.f.)
kst. avdelingsdirektør

Vertskommunesamarbeid handler om å overføre myndighet fra en kommune til en annen

Kommunal Rapport 26.04.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Vår kommune har et slags jusnettverk. Er dette en form for vertskommunesamarbeid?

SPØRSMÅL: Fire kommuner har inngått en avtale om et «jusnettverk» plassert i den største kommunen med denne som arbeidsgiver.

Dette er etablert ved at en jurist i én av kommunene har skiftet arbeidsplass og er tilsatt i den største kommunen, men slik at kommunen der hun tidligere var tilsatt, dekker utgiftene til denne stillingen. Samtidig dekker to andre av kommunene utgiftene til en 50 % stilling i det samme «nettverket».

Arbeidsgiverkommunen skal etter avtalen stille nettverkets samlede ressurser til disposisjon for de deltakende kommuner i form av juridisk bistand til deres virksomhet, men ikke opptre som prosessfullmektig for kommune i saker for domstol eller fylkesnemnd.

Er dette et administrativt vertskommunesamarbeid etter [kommuneloven § 20-2](#), slik at det krever vedtak i kommunestyret i hver av deltakende kommunene etter denne bestemmelsens andre avsnitt?

SVAR: Vertskommunesamarbeid er definert i [kommunelovens § 20-1](#). Det er et avtalt samarbeid mellom to eller flere kommuner der en kommune «kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver og delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak eller vedta forskrift til en vertskommune». Dette må da skje etter bestemmelsene i dette kapitlet.

Disse gjelder imidlertid bare der vertskommunen tildeles myndighet til å treffe vedtak på vegne av den kommunen den opptre på vegne av (samarbeidskommunen) eller utføre faktiske handlinger som denne har lovbestemt plikt til å utføre og ansvar for.

Slik delegering kan skje til en felles folkevalgt nemnd for to eller flere kommuner, der en vertskommune får ansvaret for å drifte denne, men det vanligste er at det inngås avtale om såkalt administrativt vertskommunesamarbeid, der kommunestyret i samarbeidskommunen selv treffer vedtak der man gir kommunedirektøren der fullmakt til å delegere til administrasjonen i vertskommunen å «utføre oppgaver og treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning».

Spørsmålet er altså om reglene om denne type vertskommunesamarbeid gjelder ved en avtale som denne.

Reglene i kommunelovens § 20, og dermed kravet om vedtak i kommunestyret, gjelder bare avtale om de funksjoner som er nevnt i definisjonen av vertskommunesamarbeid i § 20-1. Det dreier seg om utøving av vedtaksmyndighet eller ledelsesansvar for oppfyllelse av lovpålagte forpliktelser. Hvis det er tale om avtale utføring av praktiske oppgaver som ikke er lovregulert, herunder utredningsarbeid som grunnlag for kommunens egen saksbehandling, er lov hjemmel ikke nødvendig. Dette vil kommunedirektøren kunne inngå avtaler med utenforstående om, så langt kommunestyret ikke har bestemt noe annet.

Den avtalen som er beskrevet ovenfor, må så vidt jeg kan se, ligge utenfor området for reglene i kommunelovens kapittel 20. Det er en avtale om at en særskilt avdeling med jurister i én kommune skal utrede juridiske spørsmål for nabokommuner. Dette vil da være faglige råd til saksbehandlingen i administrasjonen i den enkelte kommune. Dette innebærer at dette «jussnettverket» ikke tildeles selvstendig ansvar for saksforberedelse til folkevalgte organer. De faglige råd og utredninger som gis, må leveres til den enkelte kommunes

administrasjon og saksbehandles på vanlig måte før det treffes vedtak der eller saken legges fram for folkevalgt organ. Man kan med andre ord heller ikke delegere ansvar for slutført saksbehandling til dette nettverket uten etter vedtak etter [kommunelovens § 20–2](#) andre avsnitt.

«Jussnettverket» i dette spørsmålet kan dermed ikke tildeles selvstendig vedtaksmyndighet eller ansvar for saksforberedelse til folkevalgte organer.

Administrasjonen i samarbeidskommunen må stadig selv treffe vedtak som ikke må treffes av folkevalgte organer, og den har stadig ansvaret for saksforberedelse og innstilling i saker som forelegges folkevalgte organer i kommunen. Det «jussnettverket» leverer, er da en type tjenester som den enkelte kommune også kunne kjøpt fra private jurister, uten at det var nødvendig med noe særskilt vedtak fra kommunestyret. Det samme må da gjelde når dette skjer med utgangspunkt i en avtale som denne, selv om det her er tale om en litt spesiell konstruksjon som skal ivareta et mer generelt behov for faglig støtte i stedet for etter konkrete oppdrag.

Kommuneundersøkelsen 2021

DSB har siden 2002 gjennomført spørreundersøkelser om kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid.

Datainnsamlingen for Kommuneundersøkelsen 2021 pågikk i perioden 12.-29.januar 2021. Totalt svarte 285 kommuner på hele eller deler av undersøkelsen, hvilket gir en svarprosent på 80 prosent.

Sammendrag

DSB har siden 2002 gjennomført en spørreundersøkelse blant landets kommuner om status for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen.

På grunn av pågående pandemihåndtering er årets undersøkelse tatt ned i omfang, men dekker fortsatt hovedelementene i lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt. 80 prosent av kommunene har svart på årets undersøkelse, noe som er en lavere svarprosent enn de foregående årene. Dette tolker vi som en konsekvens av kommunenes høye arbeidsbelastning i forbindelse med pandemien. Flere av svarene og kommentarene i undersøkelsen understreker også dette:

"Beredskapsfeltet i 2020 har hovedsakelig handlet om pandemien og i liten grad øvrige deler av fagfeltet".

Undersøkelsen viser likevel at det jobbes jevnt og godt for å oppfylle kommunal beredskapsplikt ute i kommunene, selv om flere kommenterer at pandemihåndteringen har gått på bekostning av revisjon av planer.

Blant de kommunene som har svart på undersøkelsen oppgir 97 prosent at de har gjennomført en helhetlig ROS-analyse for kommunen. Bare 66 prosent oppfyller likevel alle de utvalgte minimumskravene til analysen. Dette er det samme resultatet som de to siste årene, og viser at det fortsatt gjenstår noe arbeid med å heve kvaliteten på ROS-analysene.

Utfordringen for kommunene er, som tidligere år, å ha ROS-analyser som ikke er for gamle. Nesten 30 prosent av kommunene har en ROS-analyse som er fra 2016 eller tidligere. For at arbeidet med samfunnssikkerhet ikke blir en pliktøvelse for å tilfredsstille gitte krav, er det viktig at resultatene i ROS-analysen brukes aktivt og systematisk. DSB ønsker å løfte fram betydningen av akkurat dette kravet.

97 prosent svarer at de har utarbeidet en overordnet beredskapsplan, mot 95 prosent i fjor. Under halvparten (47 prosent) av disse oppfyller samtlige minimumskrav. Overordnet beredskapsplan skal til enhver tid være oppdatert, og som et minimum skal den revideres en gang per år. Bare halvparten av kommunene (53 prosent) oppgir at de reviderte planen i 2020, mens 7 prosent svarer at de er i gang med revidering inneværende år. Beredskapsplanen skal i tillegg øves hvert annet år. 84 prosent svarer at de har øvd de siste to årene.

For å kunne jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet, må det utarbeides mål og plan for oppfølging. 81 prosent av kommunene svarer at de har utarbeidet mål for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, mens 69 prosent har en plan for oppfølging.

Selv om det ikke er lovpålagt, velger flere kommuner å etablere kommunale beredskapsråd. I år svarer 75 prosent at de har etablert dette i sin kommune, mot 70 prosent i fjor.

Et positivt resultat i årets undersøkelse er at kommunene ser ut til å samarbeide mer om krisehåndtering enn de har gjort tidligere. Kommunene melder også om tett og god oppfølging og veiledning fra Statsforvalteren gjennom det siste året.

Les hele undersøkelsen her:

<https://www.dsb.no/menyartikler/statistikk/kommuneundersokelsen/>

Et varsel mot kommunedirektøren skal behandles av arbeidsgiver

Kommunal Rapport 29.04.2021

Varsling mot kommunedirektøren sto på dagsordenen på kontrollutvalgskonferansen nylig. Her fikk kommunene noen gode tips.

– I henhold til arbeidsmiljøloven har arbeidsgiver aktivitetsplikt, og et varsel skal undersøkes. Kommunestyret har arbeidsgiveransvaret for kommunedirektøren og må derfor behandle et varsel mot denne lederen, sa seniorrådgiver Torbjørn Brandt i Konsek Trøndelag IKS.

Tydelige varslingsrutiner

Under Norges Kommunerevisorforbunds kontrollutvalgskonferanse nylig var varsling mot toppledelsen i kommunen ett av temaene.

Forskningssjef Sissel Trygstad i Fafo påpekte innledningsvis at det er viktig for kommunene å etablere tydelige varslingsrutiner. Hun viste også til at mange kommuner har rutiner som innebærer at de har eksterne varslingssekretariat.

– Jeg anbefaler alle kommuner å se til at varslingsrutinene er hensiktsmessig utformet, sa Trygstad.

Seniorrådgiver Torbjørn Brandt representerer Konsek Trøndelag IKS. Selskapet er sekretariat for kontrollutvalget til 32 kommuner i Trøndelag.

Brandt viste til at varsler oppfattes forskjellig og kan dreie seg om alt fra klager på konkrete ting, kritikkverdige forhold, til saker som omfattes av straffeloven.

Han påpekte at alle kan sende et varsel til kontrollutvalget, men at det er ikke gitt at kontrollutvalget skal behandle varselet videre. Et varsel mot kommunedirektøren skal behandles av kommunestyret, som deretter kan sende saken videre, ifølge Brandt.

– Kommunestyret kan instruere kontrollutvalget til å bestille en revisjon eller en undersøkelse. Et advokatfirma med spesialkompetanse kan være godt egnet. Men det er kommunestyret som er arbeidsgiver, og det ansvaret kan de ikke springe fra, sa han.

Administrasjonen blir inhabil

Han viste til at kommunestyret kan nedsette en arbeidsgruppe til å undersøke et varsel mot kommunedirektøren. Han anbefalte at denne gruppa utelukkende inneholder folkevalgte. Han gjorde det dessuten klart at et varsel mot kommunedirektøren gjør hele administrasjonen inhabil.

– Kommunedirektøren har arbeidsgiveransvaret for samtlige ansatte i kommunen, og et varsel mot kommunedirektøren gjør hele administrasjonen inhabil. Administrasjonen kan forberede saken, men ikke treffe avgjørelser. Man må sette inn en settekommunedirektør, sa Brandt.

Brandt understreket at det er viktig å avklare ansvarsområdene og kompetanseområdene til kontrollutvalget.

– Kommunene bør vurdere kritisk om kontrollutvalget skal inn og håndtere varsler. Det er forsvarlig å varsle til kontrollutvalget, og at utvalget veileder varsleren. Det er viktig at kontrollutvalget ikke tar myndighet det ikke har, men heller ikke gir bort myndighet de faktisk har, sa Brandt.

Det varsles for lite

I Sokndal har kontrollutvalget mottatt flere varsler om et utfordrende arbeidsmiljø og mistillit, og varslene peker i hovedsak mot rådmannen. Kontrollutvalget ba kommunestyret om inntil 250.000 kroner for å hente inne en organisasjonspsykolog for å undersøke arbeidsmiljøet.

Kommunestyret har instruert kontrollutvalget til å la saken ligge, og kontrollutvalget har nå signalisert at de vil be om å bli avløst fra sine verv.

Trygstad og Brandt ble spurt hva kontrollutvalget skal gjøre i en slik situasjon.

- Jeg tenker at kontrollutvalget kan gå tilbake til og be kommunestyret om å gå en ekstra runde for å be om en gransking. Man må kunne be om gode råd, sa Trygstad.
- Umiddelbart tenker jeg at varslene har gode kort på hånden i en rettssak mot kommunen, hvis det er slik at arbeidsgiver nekter å undersøke saken, sa Brandt.

Trygstad pekte på at det fantes andre varslingsveier også.

- Ønsker man å varsle anonymt, kan man alltid varsle til Arbeidstilsynet. Det er alltid forsvarlig, sa Trygstad.

Avslutningsvis fikk Trygstad spørsmål om det varsles for mye i Kommune-Norge. Dette avviste hun kontant.

- Nei, det varsles for lite. Forskning viser at halvparten av dem som opplever kritikkverdige forhold, velger ikke å varsle om forholdene på grunn av frykt for represalier, sa Trygstad.

Iverksetting av vedtak om inndragning av skjenkebevilling

Kommunal Rapport 10.05.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Et skjenkested fikk midlertidig inndratt bevillingen. Men iverksettelsen er utsatt til etter at nasjonal skjenkestopp er over. Er det lov, når inndragelse ikke er å regne som straff?

SPØRSMÅL: Formannskapet i en kommune traff følgende vedtak: «Det foreligger brudd på bevillingshavers alkoholrettslige forpliktelser 12.12.2020 og 22.01.2021 som har medført til sammen 14 prikker. Inndragningsvedtaket iverksettes fire uker etter vedtakelsesdato om det ikke er skjenkestopp som følge av covid-19 situasjonen.» I [alkoholforskriften § 10–6](#) står det imidlertid: «Kommunen bør iverksette vedtak om inndragning innen fire uker etter vedtakelsesdato».

Er det da lovlig å utsette iverksettingen av dette vedtaket på ubestemt tid på denne måten? Dette er jo ikke en straffereaksjon og er ikke straff etter Den europeiske menneskerettskonvensjon. Men når man utsetter iverksettingen vedtaket, gjøres det for å oppnå effekt som straff, og at ordningen med nasjonal skjenkestopp brukes til ugunst for innehaveren utover det formålet det skal ha.

SVAR: Utgangspunktet er her at ordet «bør» i alkoholforskriften gir formannskapet et visst spillerom for skjønn når det gjelder iverksettingen av et slikt vedtak. Men begrunnelsen for en slik utsettelse må være lovlige hensyn, typisk hensynet til en bevillingshaver som vil bli rammet urimelig hardt. Og man tar åpenbart bare sikte på ganske kortvarige utsettelser, angitt presist slik at bevillingshaver vet hva hun har å forholde seg til. Den aktuelle utsettingen av skjenkestoppene her skjer i en helt atypisk situasjon, og reiser derfor to prinsipielle spørsmål:

Det første spørsmålet er om det er lovlig å knytte tidspunktet for start av skjenkestoppene til et så usikkert kriterium som oppheving av nasjonal skjenkestopp. Jeg vil mene at det må aksepteres i den aktuelle situasjonen. For bevillingshaveren betyr dette riktignok at hun ikke har noen fast dato for når hun kan gjenoppta skjenking som hun kan forholde seg til, men denne usikkerheten knytter seg ikke til kommunens vedtak, men til den nasjonale skjenkestoppene. Hun vet at når denne opphører, må hun vente ytterligere fire uker før hun kan skjenke alkohol.

Det andre spørsmålet er om det er en lovlig begrunnelse for denne utsettingen at man ønsker at skjenkestoppene skal ha reelle skadevirkninger for bevillingshaveren. Avgjørende er her hva som er formålet med en slik inndragning. Er dette ment som en straff, eller er det bare tale om et forvaltningsvedtak for å stoppe ulovlige forhold? Her er det et klart poeng at Den europeiske menneskerettsdomstol har lagt til grunn at inndragning av tillatelse til å drive ulike typer virksomhet ikke anses som straff når formålet er å sikre forsvarligheten av denne, og det samme er lagt til grunn når det gjelder bestemmelsen i [Grunnloven § 96](#) om at «Ingen kan dømmes uten etter lov eller straffes uten etter dom». Fullstendig inndragning av gitt skjenkebevilling på grunn av brudd på reglene om dette anses derfor ikke som straff. Og da har man ment at det var logisk at heller ikke mer tidsbegrenset inndragning er straff. Reglene om denne finner vi da også i et kapittel i alkoholforskriften om inndragning, uten tilknytning til bestemmelsene i loven om straff. Dette fremtrer tilsynelatende som en ganske oppsiktsvekkende logisk gymnastikkøvelse på linje med Erasmus Montanus: «En sten kan ikke flyve, ergo er morlille en sten», men er ett av flere eksempler på at man har akseptert at mer begrensede sanksjoner ilegges administrativt.

Men det sentrale poeng her må være at, uavhengig av forholdet til menneskerettighetene og Grunnlovens § 96, er det ganske åpenbart at en slik kortvarig inndragning er ment å fungere som en straffereaksjon overfor en bevillingshaver som stadig anses som kompetent til å

fortsette å skjenke. Formålet med denne reaksjonen er det klassisk strafferettslige; å avskrekke både bevillingshaver og andre fra brudd på lov og forskrift om skjenking.

Jeg vil derfor mene at det er et helt legitimt formål innenfor loven og forskriften å utsette iverksettingen av dette inndragningsvedtaket til et tidspunkt der det har reell betydning for bevillingshaver. Det er meningen at dette skal svi.

Kan et politisk organ ha gruppearbeid?

Kommunal Rapport 03.05.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

SPØRSMÅL: I forbindelse med revidering av reglement, blant annet delegeringsreglementet, er det stadig ulike syn på dette med gruppearbeid. Til møte i en kommunestyrekomité hadde lederen foreslått digitalt gruppearbeid i tre omganger i forbindelse med strategiplaner i samfunnsplanen. To av medlemmene protesterte mot dette, idet de fremholdt at dette var i strid med møteprinsippet i kommuneloven.

Er det slik at gruppearbeid uansett ikke kan gjennomføres i et politisk organ? Altså heller ikke når man avrunder med samtale og eventuelt vedtak i plenum, der alle i komiteen får samme informasjon og får uttale seg om alle temaer i plenum før komiteen treffer sitt vedtak i saken?

Hva er det i kommuneloven/NOU/forarbeider som eventuelt utelukker bruk av gruppearbeid?

SVAR: Her er vi klart nok i en litt vanskelig gråsoner. Det du spør om, er ikke drøftet direkte i loven eller forarbeidene, så min vurdering bygger på tolkning av lovens system, sammenholdt med uttalelser fra Sivilombudsmannen om beslektede forhold.

Utgangspunktet er bestemmelsen i [kommunelovens § 11–2](#) første avsnitt der det fastslås at «Folkevalgte organer skal behandle saker og treffe vedtak i møter». Denne bestemmelsen gjelder etter [§ 11–1](#) «for kommunale og fylkeskommunale folkevalgte organer og andre kommunale organer hvis ikke annet er bestemt i lov». I [§ 8–1](#) har vi så en regel om at «Medlemmer av et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall». Det som skjer i disse gruppemøtene er klart nok å «behandle saker», selv om det ikke treffes noe vedtak her, og selv om det bare er tale om et forberedende trinn forut for behandlingen i plenum i komiteen.

Spørsmålet blir dermed om disse arbeidsgruppene går inn under reglene om «folkevalgte organer» i disse bestemmelsene, eller om det som skjer her, kan anses som uformelle samtaler der enkeltmedlemmer prøver å skaffe seg bedre oversikt over problemstillinger og faktiske forhold, slik at de bedre kan bidra til den formelle saksbehandlingen i komiteen.

I lovens [§ 5–1](#) er det oppstilt en uttømmende liste for hva som kan være folkevalgte organer. Her finner vi blant annet «utvalg, inkludert kommunedelsutvalg og kontrollutvalg» og «kommunestyre- og fylkestingskomiteer», samt «arbeidsutvalg».

Disse gruppemøtene passer ikke inn her, heller ikke som «arbeidsutvalg», som er én enkelt mindre del av et kollegialt organ, med særlige fullmakter eller oppgaver knyttet til vedkommende folkevalgt organs ansvarsområde. I tillegg kan ordføreren etter [6–1](#) fjerde avsnitt, bokstav c «opprette utvalg som skal forberede saker som ikke har prinsipiell betydning», men heller ikke dette passer på den gruppeinndelingen som det her er tale om.

Hvis slike drøftinger organiseres som en del av arbeidet i et folkevalgt organ, må de ses som en del av saksbehandlingen i dette, og da kan det etter min mening ikke være lovlig å etablere slike særgrupper.

Dette kan klart nok være et nyttig virkemiddel til å effektivisere arbeidet i komiteen eller utvalget, men det innebærer en fare for at det blir gitt informasjon eller foretatt viktige drøftelser som bare noen av medlemmene i det folkevalgte organer har fått fullstendig kunnskap om, noe som kan bli utslagsgivende for utfallet av saken.

Nå er det ikke noe forbud mot at folkevalgte møtes i mindre grupper og utveksler informasjon og meninger om kommunale saker. Medlemmer av samme partigruppe vil kunne møtes og

diskutere saker i forkant av den formelle saksbehandlingen i folkevalgte organer, og det samme kan medlemmer av samarbeidende partier.

Så lenge slike møter holdes i regi av vedkommende partigrupper, og uten noen form for medvirkning fra kommunens ledelse eller administrasjon, er de ikke en del av kommunens saksbehandling og faller dermed utenfor rammen for bestemmelsene i kommuneloven om dette.

Det er heller ikke noe forbud mot at enkeltmedlemmer av et folkevalgt organ møtes til uformelle samtaler – eller til og med politiske hestehandler – utenfor møterommet. Slike politiske prosesser på siden av den formelle saksbehandlingen kan noen ganger være ganske problematiske fra et demokratisk synspunkt, men kan ikke forbys.

Men her må man altså være nøye å skille politisk arbeid fra kommunal saksbehandling.

Norge trenger 3.200 milliarder kroner til vedlikehold

Kommunal Rapport 27.04.2021

Norge trenger 3.200 milliarder kroner til å vedlikeholde tolv samfunnskritiske områder, slik som samferdsel, offentlige bygg og vann og avløp.

NTB

Det konkluderer Rådgivende ingeniørers forening (RIF) med i en rapport. Til sammenlignet er oljefondet på drøye 11.000 milliarder kroner, skriver [VG](#).

– Det står dårlig til med nasjonen. Vi er ett av verdens rikeste land, men vi lar verdiene på land forfalle til de grader, sier administrerende direktør Liv Kari Skudal Hansteen i RFI.

I 2015 ble kostnadene estimert til 2.600 milliarder kroner. Hansteen sier økningen skyldes både inflasjon og at klimaendringene gjør at forfallet går raskere.

Rapporten tar for seg offentlige bygg, anlegg og infrastruktur i de tolv sektorene, som har verdier for til sammen 7.000 milliarder kroner.

Verst til står det på jernbanen og fylkesveiene. Ifølge RIF kreves det 1.300 milliarder kroner for å oppgradere sektorene fra tilstandskarakter to til fire.

De øvrige sektorene er lufthavner, riksveier, kommunale veier, vannforsyningsanlegg, avløpsanlegg, energiproduksjon, energidistribusjon, kommunale bygg, statlige helsebygg og andre statlige bygninger

RIF er en uavhengig bransjeforening for rådgivende ingeniørfirmaer som har over 13.000 ansatte.

To alternative grunnlag for rett til å stille liste til stortingsvalg

Kommunal Rapport 19.04.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Må man ha stemmerett i valgdistriktet for å kunne levere inn valglister der?

SPØRSMÅL: I første del av [valgloven § 6–3](#) står det at listeforslaget skal være «underskrevet av minst to styremedlemmer i lokalavdelingen med ansvar for valgdistriktet».

Ansvarlige for lokalavdelingen behøver nødvendigvis ikke være bosatt eller ha adresse i valgdistriktet, og slik denne setningen er utformet vil det eksempelvis innebære at finnmarkinger bosatt i Oslo både kan oppføres og kan underskrive valglister for Finnmark valgdistrikt.

Det neste avsnittet er skrevet med tanke på de partier som først er registrert i partiregisteret etter siste stortingsvalg, og her kommer det inn et krav om at de som underskriver valglister også skal ha stemmerett i valgdistriktet.

Er det slik å forstå at et parti som var registrert i partiregisteret allerede i 2017 derved kan innlevere valglister som er undertegnet av personer som IKKE behøver å ha stemmerett i valgdistriktet?

SVAR: Jeg er ikke ekspert på valgloven, men så vidt jeg kan se, må loven forstås slik du skriver. Det er altså tale om to alternative grunnlag for rett til å stille liste til stortingsvalg. Det ene alternativet – nr. 2 i bestemmelsen – gjelder for forslag som blir satt fram av velgere uten forankring i et registrert parti. Her gjelder det altså et krav om at de som skriver under på forslaget, må være bosatt i valgdistriktet. Dette fremtrer som et rimelig krav for å sikre at det er tilstrekkelig lokal forankring for listeforslaget.

I bestemmelsens nr. 1 har vi det som omtales i forarbeidene som «forenklet modell». Denne knytter denne retten til registrering i Partiregisteret – som er opprettet etter partiloven (LOV-2005-06-17-102). Hvis et parti var registrert her ved forrige stortingsvalg og oppnådde 500 stemmer i ett valgdistrikt (altså ett av de gamle fylkene) eller 5.000 stemmer på landsbasis, er dette tilstrekkelig til at det kan stilles lister i valgdistrikter over hele landet. Hvis partiet er registrert i Partiregisteret etter forrige stortingsvalg, gjelder ikke kravet om oppnådde stemmer ved forrige valg, ganske enkelt fordi da deltok ikke partiet.

Listeforslaget må etter dette alternativet underskrives på vegne av partiet av to medlemmer av styret for lokalavdelingen i det aktuelle valgdistriktet. De opptrer da på vegne av denne, og ikke som selvstendige forslagsstillere, og behøver da ikke være bosatt i valgdistriktet. Det har altså den konsekvens at hvis det lokale partilaget har styremedlemmer som ikke bor i valgdistriktet, vil disse kunne opptre som underskrivere på vegne av lokallaget. I en situasjon der styret i lokallaget har et flertall av medlemmer uten slik lokal forankring, kan det oppleves som problematisk, men dette avgjør partiet selv. Så lenge ikke partivedtektene stiller krav om at styremedlemmer i lokallaget skal være bosatt i valgdistriktet, vil styremedlemmer som ikke er bosatt der, kunne sette fram listeforslag på vegne av partiet.

Alvorlige mangler i psykisk helsevesen i kommunene

Kommunal Rapport 03.06.2021

Det rettes skarp kritikk mot de kommunale helsetjenestene i en rapport fra Riksrevisjonen som ble sluppet torsdag.

NTB

Riksrevisjonen kaller det alvorlig at det er lang ventetid for behandling og manglende behandlingstilbud for ungdom med psykiske problemer og rusproblemer i mange kommuner, ifølge [rapporten](#).

Det er også alvorlig at mange poliklinikker i psykisk helsevern ikke har de rammebetingelsene som trengs for å gi god behandling. Det mangler kompetanse til å avdekke rusproblemer og behandle kombinasjonen av psykiske problemer og rusmiddelproblemer. I tillegg er det ikke alle pasienter som får tilbud om den behandlingen som anbefales fra Helsedirektoratet.

Ingen i mål med gyllen regel

– Både voksne og barn fikk best behandling i Helse sør-øst, skriver Riksrevisjonen.

I noen regioner hadde pasientene opptil 20 prosent mer kontakt med spesialisthelsetjenesten enn i andre regioner.

«Alvorlig» er det nest mest alvorlige begrepet Riksrevisjonen bruker for kritikk i sine rapporter. I granskingen av psykiske helsetjenester brukes «alvorlig» hele fire ganger, mens det er ett forhold som omtales som «sterkt kritikkverdig».

Anbefaler mer støtte fra departementet

Det sterkt kritikkverdige forholdet er at ingen av de regionale helseforetakene har greid å oppnå «den gylne regelen» som ble fastsatt i 2014: At psykisk helsevern skal prioriteres over somatikken.

Riksrevisjonen peker på at Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) ikke har fulgt opp dette målet godt nok i helseforetakene.

Riksrevisjonen anbefaler at departementet vurderer hvordan statlige myndigheter kan støtte kommunene i oppbyggingen av psykiske helsetjenester, ettersom kommunene har fått overført en større del av ansvaret på dette området.

Departementet blir også bedt om å følge opp de regionale helseforetakene mer grundig.

Opposisjonen er misfornøyd

I sitt svar til Riksrevisjonen skriver helse- og omsorgsminister Bent Høie (H) at han tar funnene alvorlig og vil vurdere hvordan anbefalingene kan følges opp.

For helsepolitisk talskvinne Ingvild Kjerkol i Arbeiderpartiet holder imidlertid ikke denne lovnaden.

– Det er langt mellom liv og lære for helseministeren som i opposisjon lovet at somatikken og psykisk helsehjelp skulle likestilles, sier hun til NTB.

Også Freddy André Øvstegård (SV) reagerer på rapporten.

– Manglene i psykisk helsevern er dramatiske. I kombinasjon med et svært høyt press på de ansatte og forventninger om utskrivinger og rask behandling viser dette et system der det må tas store grep, sier han.

Det er leders ansvar å sørge for at det blir holdt møter

Kommunal Rapport 21.06.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Har styret i kommunale foretak plikt til å behandle saker i møte, eller kan de vurdere at det ikke er nødvendig med møte?

SPØRSMÅL: Det synes å være en forutsetning at styret i kommunale foretak skal behandle saker i møte, i samsvar med de reglene som gjelder for kommunale foretak i kommuneloven kapittel 11.

[§ 11–2](#) om plikt til å behandle saker i møte, gjelder imidlertid ikke for kommunale foretak. I [§ 9–9](#) står det at man skal ha møte når det er nødvendig.

Men når er det nødvendig? Har styret i kommunale foretak plikt til å behandle saker i møte, eller kan de vurdere at det ikke er nødvendig med møte, og håndtere alt sitt arbeid gjennom e-post/skriftlig saksbehandling?

SVAR: Det fremgår av [§ 5–2](#) at reglene i kommuneloven om folkevalgte organer gjelder som alminnelig utgangspunkt også for styret for et kommunalt foretak, så langt ikke annet er sagt i loven.

For saksbehandlingsreglene for folkevalgte organer i lovens kapittel 11 er imidlertid utgangspunktet altså det motsatte; her gjelder bare de bestemmelsene som er angitt i [§ 11–1](#) andre avsnitt. Blant disse er ikke [§ 11–2](#) om plikt til å behandle saker i møter og om når det må holdes møter.

I stedet har vi en egen bestemmelsen i [§ 9–9](#) som styremøter. Denne gir da regler som i erstatter og i alt vesentlig tilsvarer de vi finner i [§ 11–2](#). I første setning fastslås at styrets leder sørger for at styret holder møter «så ofte som det trengs».

Dette er samme regel som vi finner i [§ 11–2](#) andre avsnitt, bokstav b; at møter skal holdes når «Organets leder mener det er nødvendig». Det er med andre ord leders ansvar å sørge for at det blir holdt møter når det er saker som må eller bør behandles av det folkevalgte organet.

I andre setning finner vi så en regel om at «Medlemmer av styret og daglig leder kan kreve at styret sammenkalles». Det er en utvidelse av retten til å kreve møte etter [§ 11–2](#) andre avsnitt bokstav c, der det er nødvendig at minst en tredel av medlemmene krever dette, og der det ikke er gitt noen tilsvarende rett til kommunedirektøren.

Bestemmelsen i [§ 11–2](#) første avsnitt om at organet «skal behandle saker og treffe vedtak i møter» er ikke gjentatt i [§ 9–9](#), men dette «møteprinsippet» er klart nok forutsatt også her.

[§ 11–2](#) viser til [§ 11–7](#) som gir regler om bruk av fjernmøter, altså møter som gjennomføres uten at deltakerne sitter i samme lokale. Dette kan bare benyttes hvis kommunestyret har vedtatt det skal være adgang til det.

Det vises derimot ikke til [§ 11–8](#), noe som betyr at lederen for et foretaksstyre ikke vil kunne beslutte at en hastesak skal behandles skriftlig etter reglene i denne bestemmelsens femte avsnitt. Lederen kan heller ikke innkalle til hastefjernmøte etter denne bestemmelsens fjerde avsnitt. Fjernmøte kan bare benyttes hvis kommunestyret har gitt generell fullmakt til å bruke fjernmøter ved vedtak etter [§ 11–7](#).

Hva skjer når ordføreren kommer på Stortinget?

Kommunal Rapport, 14.06.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Rykker varamedlemmet inn i kommunestyret når ordfører blir valgt inn på Stortinget?

SPØRSMÅL: Jeg har et spørsmål vedrørende [kommuneloven §7-10](#) Opprykk, nyvalg og suppleringsvalg

Mange av våre nye stortingskandidater sitter i kommunestyre og fylkesting.

Hvis en ordfører eller fylkesvaraordfører kommer inn på Stortinget og fratrer sitt verv ved å gå ut av formannskapet eller fylkesutvalget og blir menig medlem i kommunestyret eller fylkestinget, blir det en ledig plass i formannskapet eller fylkesutvalget.

Hvem skal tre inn i disse vervene? Er det første varamedlem til organet, og hvordan blir det da om det medlemmet som nå trer ut, er valgt på en fellesliste, der første varamedlem er fra et annet parti? Og hva skjer med vervet som varaordfører eller fylkesvaraordfører?

SVAR: Valg til Stortinget innebærer at den som er folkevalgt i kommune eller fylkeskommune, vil ha gyldig forfall i møter i organer der, men utelukker ikke at hun fortsetter som folkevalgt i kommunen eller fylkeskommunen.

For de aller fleste kommunale verv vil det imidlertid være vanskelig med en slik kombinasjon, og i [kommunelovens § 7–9](#) andre avsnitt har vi en bestemmelse om at den folkevalgte kan søke kommunestyret eller fylkestinget om fritak fra ett eller flere verv som folkevalgt fordi dette nå blir for vanskelig. Slikt fritak kan gis midlertidig eller for hele resten av valgperioden. Det siste er det som er aktuelt her.

Når det så gjelder erstatning i vervet som medlem av formannskap eller fylkesutvalget, fastslås i [kommunelovens § 7–10](#) fjerde avsnitt at «Hvis et medlem eller varamedlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre, fylkesting, kommunestyrekomité eller fylkestingskomité trer endelig ut, skal det velges et nytt medlem eller varamedlem.»

Det er med andre ord ikke tale om opprykk for varamedlem slik som når et medlem melder forfall til enkeltmøter.

Ved dette valget står kommunestyret eller fylkestinget ikke fritt; regelen er at «Det nye medlemmet skal velges fra den samme gruppen som det uttredende medlemmet tilhørte.»

Det sies ikke noe, verken i loven eller i forarbeidene, om hvem som skal utpeke det medlemmet som skal velges, men utgangspunktet må klart nok være at det avgjør denne gruppen selv.

Neste spørsmål blir hva som er gruppen hvis det er benyttet en fellesliste fra flere partier ved dette valget.

I forarbeidene til bestemmelsen «[Ot.prp. nr. 96 \(2005–2006\) s. 66](#), i [pkt. 6.2.4](#) Departementets merknader og forslag» fastslås her at «Disse bestemmelsene skal tolkes slik at dersom flere grupper har samarbeidet ved det opprinnelige valget, skal disse defineres som én gruppe i hele valgperioden.»

Det skulle da bety at de som sto bak felleslisten i kommunestyret eller fylkestinget ved valget, skal anses som én gruppe i denne sammenhengen, og at denne gruppen i sin helhet avgjør hvem som skal tre inn.

Når man som her bygger på en samarbeidsavtale mellom selvstendige partier, må denne likevel forstås slik at den må være bindende, forutsetning at det er den *partigruppen* det uttredende medlem tilhørte som skal bestemme hvem som skal tre i hennes sted. Med den konsekvens at det må være tilstrekkelig at partigruppen for det uttredende medlemmet i kommunestyret/fylkestinget sender en melding til ordfører om hvem de vil ha inn i stedet for det medlemmet som når trer ut, og så foretar kommunestyret eller fylkestinget valg av vedkommende.

Deretter foretar kommunestyret eller fylkestinget valg av ny ordfører eller varaordfører på fritt grunnlag blant medlemmene av formannskapet eller fylkesutvalget, slik det nå er sammensatt. Her har det partiet som det uttredende medlem tilhører, ikke noe krav på at det velges et medlem derfra.

Kan kommunedirektøren nekte å oppgi regnskapstall?

Kommunal Rapport, 07.06.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Kommunen har rammebudsjettering og det er vanskelig å få vite hva driften av et bo- og dagsenter koster.

SPØRSMÅL: Kommunestyret har vedtatt en strategiplan for tjenestetilbudet innen helse- og sosialområdet. I denne inngår en nedfasing av kommunens bo- og dagsenter med opphør av døgn tjenester. De som trenger heldøgns pleie og omsorg, skal få tilbud om dette ved kommunens ene sykehjem – hvor det da gis botilbud i omdefinerte sykehjemsplasser. Etter vedtaket ble gjort for snart 11 måneder siden, er gjennomføringen av dette satt i verk ved ett av kommunens fire bo- og dagsenter.

I denne forbindelse har enkeltrepresentanter i kommunestyret bedt om å få talldata som viser hva enkelte av de fire bo- og dagsentra faktisk koster kommunen i drift (personell og lokaler), og under en strategisamling for kommunestyret kom det fram at flere representanter i plenum ønsket mer detaljerte opplysninger fra årsregnskapet 2020. Kommunedirektøren ville ikke gi slike opplysninger p.g.a. «faglig uforsvarlighet». Kommunen praktiserer «rammebudsjettering» og regnskapstallene der kommer kun som tall for hvert av kommunens ni rammeområder.

Dette gir ingen mulighet for kommunestyret til å få kunnskap om f.eks. hva et sykehjem koster ei heller bo- og dagsentra, hjemmetjenesten, kommunale veier, skole og barnehager osv.

Fire medlemmer av kommunestyret skrev så til kommunedirektøren og ba om å få regnskapstall på «ansvarsnivå», slik at flere skulle bli kjent med faktiske kostnader med ulike tjenestetilbud. Et forslag i kommunestyret om at kommunedirektøren skulle svare på denne henvendelsen, ble nedstemt med 21 mot 4 stemmer.

Mitt spørsmål er:

Hvilken hjemmel har kommunedirektøren for å nekte å gi regnskapstall på «ansvarsnivå» til valgte politikere?

Er det vanlig i Kommune-Norge at kommunestyrene ikke vil ha detaljer om hva ulike tjenestetilbud som skole, barnehage, kultur, helse- og omsorgstilbudet faktisk koster?

Ny kommunelov trådte i kraft umiddelbart etter nytt kommunestyre ble konstituert – er «makta» derved flyttet mer over på kommunedirektøren fremfor kommunestyret?

SVAR: I kommuneloven [§ 14–6](#) og budsjett- og regnskapsforskriften ([FOR-2019-06-07-714](#)) har vi regler blant annet om innhold og oppstilling av årsbudsjett og årsregnskap som disse vedtas av kommunestyret. Vi har derimot ikke noen bestemmelser om mer detaljert rapportering til kommunestyret om utgifter, så lenge disse dekkes innenfor rammene av de enkelte budsjettpostene som er vedtatt.

Det er da i utgangspunktet opp til kommunestyret selv å be om mer spesifisert informasjon om utgiftsnivå og utgiftsfordeling. Dette kan skje ved et vedtak der man ber om en redegjørelse fra kommunedirektøren, eventuelt også om ajourførte regnskapstall på det detaljnivå kommunestyret ønsker. Hvor vanlig dette er, har jeg ingen sikker kunnskap om, men jeg vil anta det skjer ikke helt sjelden, men det er klart at dette kan kommunedirektøren ikke motsette seg. Hun er stadig som alminnelig regel underlagt kommunestyrets instruksjonsmyndighet i alle typer saker, nå bare med unntak av individuelle personalsaker, se [§ 13–1](#) siste avsnitt.

Noen tilsvarende rett til å kreve en slik redegjørelse har ikke det enkelte medlem av kommunestyret, eller et mindretall i dette. I [§ 11–13](#) har vi imidlertid en bestemmelse om innsynsrett for et folkevalgt organ i alle kommunale saksdokumenter også hvis minst tre medlemmer av organet stemmer for forslag om dette, bare med unntak av deler som inneholder opplysninger som er underlagt taushetsplikt ved lov. I vår sammenheng betyr det at kommunedirektøren må legge fram de aktuelle underregnskapene for kommunestyret hvis tre medlemmer krever dette.

Skal regionråd føre postjournal?

Kommunal Rapport, 31.05.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Er regionråd underlagt samme krav til offentlighet som kommunen?

SPØRSMÅL: Skal regionråd føre postjournal på linje med kommuner? Jeg går ut fra at et organ som består av ordførere, som er valgt til regionrådet, er underlagt samme krav til offentlighet om øvrige offentlige organ?

SVAR: Et regionråd er et interkommunalt politisk råd etter kommuneloven kapittel 18. Et slikt råd skal være forankret i en samarbeidsavtale mellom de kommunene som deltar, der det blant annet ([§ 18–4](#) fjerde avsnitt, bokstav b) skal fremgå om rådet er et «selvstendig rettssubjekt», det vil si et organ med selvstendig økonomi og administrasjon under egen ledelse.

Hvis regionrådet er et selvstendig rettssubjekt, vil det etter [offentleglova § 2](#) første avsnitt, bokstav d gå inn under reglene i denne loven om journalføring og dokumentoffentlighet, i og med at alle medlemmene av det øverste styringsorganet – representantskapet – er valgt av deltakerkommunene – se [§ 18–3](#) i kommuneloven.

Hvis rådet ikke er eget rettssubjekt, vil det ikke kunne ha eget tilsatt sekretariat. Journalføringsplikten vil da ligge på den av deltakerkommunene som enten har påtatt seg dette ansvaret, eller som har stilt en av sine tilsatte til rådighet for å utføre denne funksjonen. Da gjelder offentliglova for dette sekretariatet på linje med det som ellers gjelder for vedkommende kommunes administrasjon.

Rettelse:

Opprinnelig i denne artikkelen sto det: «Hvis regionrådet er et selvstendig rettssubjekt, vil det etter [offentleglova § 2](#) første avsnitt, bokstav c gå inn under reglene i denne loven om journalføring og dokumentoffentlighet», mens det korrekte skulle vært bokstav d.

Mer om regionråd og postjournaler

Kommunal Rapport, 07.06.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Bommet i lovhenvisning om virkeområdet til offentleglova.

SPØRSMÅL: Vi har pr. tiden en klagesak etter offentleglova hvor det sentrale spørsmålet er om et interkommunalt politisk råd (opprettet etter kommuneloven kapittel 18) plikter å føre offentlig postjournal. Det vi må ta stilling til, er om rådet er omfattet av [offentleglova § 2](#). Slik jeg forstår [artikkelen i Kommunal Rapport](#), så er slike interkommunale råd omfattet av offentleglova § 2 første ledd bokstav c. Når vi har drøftet saken internt hos oss, har vi tenkt bokstav a eller d.

I vårt tilfelle er det interkommunale rådet organisert som et eget rettssubjekt, og det vil derfor være nærliggende at dette rådet går inn under bokstav c eller d. Det jeg sliter litt med å forstå er ordlyden «der kommune direkte eller indirekte har en eierandel som gir mer enn halvparten av stemmene». I vårt tilfelle er hver av deltakerkommunene representert med minimum 1 kandidat hver i representantskapet. Samarbeidsavtalen sier ikke noe om det er andre medlemmer av representantskapet ut over dem som hver kommune velger. I beste tilfelle betyr dette at representantskapet består av kun kommunerepresentanter og at disse har minimum én stemme hver. Betyr det da at vilkåret i bokstav c, om eierandel av stemmene, er oppfylt?

Subsidiært, hva er årsaken til at du vurderer tilfellet etter bokstav c og ikke noen av de andre? Kan et slikt råd ikke være omfattet av offentleglova på grunnlag av bestemmelsens øvrige bokstaver, og i så tilfelle hvilke?

SVAR: Det grunnleggende poenget er at hjemmelen for å opprette et slik regionråd er bestemmelsene om interkommunalt politisk råd i kommuneloven kapittel 18. Et slikt råd må derfor være forankret i en samarbeidsavtale mellom de kommunene som deltar. I denne må det altså være fastsatt (kommuneloven [§ 18–4](#) fjerde avsnitt, bokstav b) om rådet skal være et «selvstendig rettssubjekt», det vil si et organ med selvstendig økonomi og administrasjon under egen ledelse, eller bare et organisert samarbeidstiltak mellom de aktuelle kommunene.

Hvis rådet ikke er eget rettssubjekt, er dette enkelt. Da vil det ikke kunne ha eget tilsatt sekretariat. Journalføringsplikten vil ligge på den av deltakerkommunene som enten har påtatt seg dette ansvaret, eller som har stilt en av sine tilsatte til rådighet for å utføre denne funksjonen. Da gjelder offentleglova for dette sekretariatet på linje med det som ellers gjelder for vedkommende kommunes administrasjon, som organ vedkommende kommune etter [offentleglova § 2](#) første avsnitt, bokstav a, selv om det altså betjener et fellesorgan for disse. Regionrådets postadresse er den kommune som har sekretariatsansvaret, på samme måte som ved vertskommunesamarbeid.

Så kan det umiddelbart fremtre som en nærliggende tilnærming å si at det samme må gjelde også der regionrådet har status som eget rettssubjekt, men her er problemet at i så fall har dette en selvstendig juridisk og organisatorisk status, formelt uavhengig av deltakerkommunes administrasjon og politiske ledelse, på linje med et interkommunalt selskap eller et aksjeselskap, også når et slikt bare har kommuner som eiere. Det fører oss da inn § 2 første avsnitt bokstav c og d, og her må jeg bare gi deg rett; her var det rett og slett en skrivefeil i mitt svar i Kommunal Rapport. Det skulle det vært vist til bokstav d, ikke til bokstav c. Det gir ikke særlig mening å vise til «eigardelen» i dette rådet, poenget er at det velges av kommunene.

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref
21/2712-2

Dato
3. juni 2021

Spørsmål til kommuneloven § 23-6 – varsling til kontrollutvalget om møter i selskap

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til e-post 29. april 2021 fra Forum for Kontroll og Tilsyn. Dere ber om en avklaring av *hvem* som har en plikt til å sende varsel til kontrollutvalget om at det skal avholdes møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer etter kommuneloven § 23-6 fjerde ledd.

I kommuneloven § 23-6 fjerde ledd står det at kontrollutvalget "skal varsles". Ordlyden gir ikke svar på hvem som har en plikt til å varsle. Problemstillingen er heller ikke berørt i forarbeidene. Departementet har derfor lagt avgjørende vekt på den forståelsen som framstår mest hensiktsmessig. Vi antar at det er mest nærliggende at eier-/deltakerkommunen sender slikt varsel. Det vil være langt enklere for den enkelte kommunen å informere kontrollutvalget i forbindelse med møter, enn det vil være for et selskap som kan ha mange eier-/deltakerkommuner. Denne løsningen passer også med virkeområdet til kommuneloven. I § 1-2 er det fastsatt at loven gjelder for kommuners virksomhet. Det trekkes i retning av at det er kommunen som er pliktsubjekt etter loven i tilfeller hvor det ikke tydelig fremkommer noe annet.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Siri Sand Kaastad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

177 tilsyn i barnehager og skoler – ti hadde alt på stell

Kommunal Rapport, 16.06.2021

I fjor gjorde statsforvalterne 177 tilsyn i barnehager og skoler. Det ble avdekket regelbrudd i nesten alle tilsynene.

NTB

Målet for de 177 tilsynene var kommunen som skole- og barnehageeier der statsforvalterne gjennom ulike kilder hadde fått mistanke om brudd på regelverket, skriver [Utdanningsnytt](#).

Statsforvalterne skal sette i gang tilsyn etter en vurdering av hvor sannsynlig det er at et tilsyn vil vise brudd på regelverket. Derfor er trolig andelen brudd i disse tilsynene høyere enn generelt i skoler og barnehager.

Ronny Alver Gursli i avdeling for tilsyn i Utdanningsdirektoratet mener likevel at resultatene ikke bør bli oppfattet som marginale eller spesielle.

– Håpet vårt er at med å presentere denne rapporten, gir vi skoler og barnehager et innblikk i hva det er ført tilsyn med, og med det en sjanse til å kontrollere seg selv og rette opp egne avvik, sier han til Utdanningsnytt.

Gjennomgående trekk fra tilsynene er at barnet sin rett til å bli hørt må bli bedre tatt vare på, og kommunene må bli flinkere til å ivareta barnas beste når de gjør vedtak. Også at kommunene ikke selv setter i gang tilsyn når omstendighetene tilsier det, er blant regelbruddene.

Les hele rapporten her:

<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/funn-fra-statsforvalternes-tilsyn-2020/>



Regjeringen.no

§ 11-2: Skriftlige spørsmål og svar mellom møter

Tolkningsuttalelse | Dato: 09.06.2021

Mottager: Kristiansand kommune

Vår referanse: 21/1988

Spørsmål om folkevalgtes adgang til å sende skriftlige spørsmål til ordfører og kommunedirektør som skal besvares skriftlig mellom møter i folkevalgte organer.

Henvendelse om adgangen til å stille skriftlige spørsmål til ordfører og kommunedirektøren mellom møter

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev 24. mars 2021 fra Kristiansand kommune med spørsmål om de folkevalgtes adgang til å stille skriftlige spørsmål til ordfører og administrasjonen mellom møtene i de folkevalgte organene.

Departementet tar ikke stilling til den konkrete saken og Kristiansand kommunes reglement, men kan gi en generell redegjørelse for vårt syn på reglene om å stille formelle spørsmål til ordfører og administrasjonen.

Det følger av kommuneloven § 11-2 fjerde ledd at det er adgang til å stille spørsmål til ordføreren i et kommunestyremøte. Det er også adgang til å ha en ordning hvor det er mulig å sende spørsmål til ordføreren i forkant av et møte, og at spørsmålet så besvares i møtet, dette framgår av forarbeidene til både tidligere og gjeldende kommunelov.

Når det gjelder spørsmål til ordføreren eller administrasjonen som sendes og skal besvares skriftlig *mellom* møter, så er vi utenfor § 11-2, og kommuneloven regulerer ikke om man har rett til å kreve svar mellom møter. Problemstillingen er heller ikke omtalt i forarbeidene, og det ser ikke ut som departementet tidligere har gitt en tolkningsuttalelse om denne problemstillingen. Det er heller ikke omtalt i KS' håndbok om møter i folkevalgte organer "Møtet er satt", som kun handler om spørsmål som behandles i et møte.

Kommunene kan etter § 11-12 fastsette eget reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, men disse kan ikke fravike rammene i kommuneloven. Behandlingen av saker i folkevalgte organer, inkludert diskusjoner og orienteringer om saker som organet senere kan behandle eller som gjelder organets ansvarsområde, skal skje i formelle møter, jf. kommuneloven § 11-2 første ledd. Det taler for at informasjon som gjelder saker som enten er eller vil komme til behandling i kommunestyret eller gjelder forhold innenfor kommunestyret nokså vide ansvarsområde også skal gis i et møte. Som nevnt er forutsetningen i § 11-2 fjerde ledd at også spørsmål til ordføreren, inkludert om saker som ikke er på sakslisten, skal besvares i et møte.

Departementet mener kommuneloven derfor må forstås slik at spørsmål til ordføreren skal besvares i møter. Dette vil sikre at alle kommunestyremedlemmene får samme informasjon på samme tid, og at den samme informasjonen også blir tilgjengelig for allmennheten, jf. § 11-5 om møteoffentlighet.

Departementet vil også presisere at en folkevalgt og ordføreren kan ha politiske drøftelser mellom møter, og at vurderingene ovenfor handler om et reglementsfestet system med formelle skriftlige spørsmål og svar tilsvarende det vi kjenner fra Stortinget og spørsmål til statsrådene. Det vil også være anledning til å stille faktiske og praktiske spørsmål til ordfører, for eksempel om møteavvikling, og få svar mellom møter.

Adgangen for folkevalgte til å stille spørsmål til kommunedirektøren og administrasjonen handler også om forholdet mellom en enkelt folkevalgt, det folkevalgte organet og administrasjonen må vurderes med utgangspunkt i kommunelovens kapittel 13. Den enkelte folkevalgte har en viss anledning til å stille spørsmål til administrasjonen om saker, og da særlig spørsmål som gjelder forhold som angår kommunestyremedlemmet selv eller forhold i en sak som privatperson, jf. veiledningsplikten i forvaltningsloven § 11. Dette kan for eksempel være spørsmål knyttet til godtgjøring, mulig inhabilitet eller permisjoner for den folkevalgte. Hvis det derimot er spørsmål som gjelder "kommunestyre-saker", så bør spørsmålet besvares i et kommunestyremøte slik at alle medlemmene blir kjent med spørsmålet og svaret og har samme informasjon. Kommunedirektøren eller en underordnet har møte- og talerett i kommunestyret, slik at det vil være mulig å få den ønskede informasjonen der.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Edvard Thorolf Aspelund
seniorrådgiver

TEMA

Kommunalrett og kommunal inndeling

RELATERT

➤ [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

(http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

TILHØRENDE LOV

➤ [Kommuneloven \(2018\)](http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/) (<http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/>)

KONTAKT

[Kommunalavdelingen](http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/>)

E-post: postmottak@kmd.dep.no (<mailto:postmottak@kmd.dep.no>)

Telefon: 22 24 72 01

Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59 , Oslo



Regjeringen.no

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS)

Postboks 8129 Dep, 0032 OSLO

Telefon: (+47) 22 24 90 90

➤ **Kontaktinformasjon**

Ansatte i departementene, SMK og DSS: [Depkatalog](#)

Org.nr. 974 761 424

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Kommunal Rapport 28.07.2021

Det er lov å stille spørsmål til ordføreren i bystyremøte. Men hva med spørsmål mellom møtene? Har representantene krav på skriftlig svar på skriftlige spørsmål da også?

Departementet kommenterer problemstillingen på denne måten:

«Kommunene kan etter § 11–12 fastsette eget reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, men disse kan ikke fravike rammene i kommuneloven. Behandlingen av saker i folkevalgte organer, inkludert diskusjoner og orienteringer om saker som organet senere kan behandle eller som gjelder organets ansvarsområde, skal skje i formelle møter, jf. kommuneloven § 11–2 første ledd. Det taler for at informasjon som gjelder saker som enten er eller vil komme til behandling i kommunestyret eller gjelder forhold innenfor kommunestyret nokså vide ansvarsområde også skal gis i et møte. Som nevnt er forutsetningen at også spørsmål til ordføreren, inkludert om saker som ikke er på sakslisten, skal besvares i et møte.»

Departementet mener kommuneloven derfor må forstås slik at spørsmål til ordføreren skal besvares i møter. Dette vil sikre at alle kommunestyremedlemmene får samme informasjon på samme tid, og at den samme informasjonen også blir tilgjengelig for allmennheten, [jf. § 11–5 om møteoffentlighet](#).

Kommunestyremedlemmene kan selvfølgelig stille praktiske spørsmål rundt godtgjørelse, habilitet og permisjon, mens spørsmål om kommunestyresaker bør tas i møtet.

Nå kan nemnd avgjøre gjengjeldelsessaker etter varsling i arbeidslivet

Kommunal Rapport 05.07.2021

Fra 1. juli 2021 har Diskrimineringsnemnda fått myndighet til å avgjøre saker om gjengjeldelse etter varsling i arbeidslivet.

Fram til nå har det bare vært domstolene som har hatt myndighet til å avgjøre tvister om gjengjeldelse etter varsling om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Men nå kan slike saker også avgjøres av Diskrimineringsnemnda.

Direktør Ashan Nishantha sier at nemnda allerede har på plass rammene han mener trengs for å behandle saker om gjengjeldelse etter varsling på en god måte.

– Vi vet at varslingssaker ofte kan være kompliserte, men det kan også være tilfellet for de diskriminerings- og trakasseringssakene, herunder saker om seksuell trakassering, som vi allerede behandler, sier Nishantha i en pressemelding.

Tilsvarende rutiner som i domstolen

Diskrimineringsnemnda ble etablert i 2018, og er [et lavterskelalternativ til ordinær domstolsbehandling i diskriminerings- og trakasseringssaker](#), også i saker om seksuell trakassering.

– Fra 2018 har det også vært et krav om at en erfaren dommer skal delta i behandlingen av alle typer saker. I tillegg har alle nemndmedlemmene spesialkompetanse innenfor de rettsfeltene vi behandler. Det er også slik at våre saksbehandlingsrutiner i stor grad tilsvarer de rutinene som gjelder i de ordinære domstolene.

Nishantha håper at mange vil benytte seg av tilbudet.

Den påståtte gjengjeldelseshandlingen må ha skjedd etter 1. juli 2021 for at nemnda skal kunne behandle saken. Nemnda omfatter også pågående forhold. Selve varslingen kan ha skjedd på et tidligere tidspunkt.

Fakta om Diskrimineringsnemnda:

- Nemndas myndighet er avgrenset mot saker om oppsigelse og avskjed, herunder såkalt endringsoppsigelse, slik at denne typen tvister fortsatt må fremmes for ordinær domstolsbehandling.
- I saker om gjengjeldelse etter varsling, vil Diskrimineringsnemnda ha myndighet til å tilkjenne oppreisning og erstatning i samme utstrekning som i saker om brudd på diskriminerings- og trakasseringsforbudet.
- Som i andre saker, gjelder begrensingen at nemnda kun kan tilkjenne erstatning i såkalte «enkle saksforhold» og ved enstemmighet i nemnda. Andre erstatningssaker må derfor fortsatt fremmes for ordinær domstolsbehandling.
- Det er gratis å klage en sak inn for Diskrimineringsnemnda. Man risikerer ikke å måtte betale motpartens saksomkostninger, og det er valgfritt om man vil benytte advokat.
- Hele prosessen kan gjennomføres digitalt gjennom nemndas prosesskjema.



Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi

Juni 2021

**Les hele rapporten og utvalgets situasjonsforståelse
her**



Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier?

Kommunal Rapport 02.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

SPØRSMÅL: I vårt kommunestyre har vi representanter som har meldt seg ut av partiet de ble valgt inn for. De står dermed som uavhengige representanter, og det er også dette vi fører de inn i protokollen som.

Det vi derimot lurer på, er hva som skjer dersom representantene siden melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget 2019?

Vi har tidligere hatt lignende situasjoner hvor representanter har meldt seg inn i eksisterende partier i kommunestyret. Da har vi ført opp det nye partiet som deres partitilhørighet, men samtidig har vi har fulgt varalisten og utbetalt partistøtten til det tidligere partiet.

Men situasjonen hvor en representant melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget, fremstår for oss som uklar for den delen som gjelder protokollføringen.

Vil vi måtte føre representantene som uavhengige, eller må vi i protokollen føre dem som medlemmer av sitt nye parti?

SVAR: Dette reiser kompliserte og til dels ikke avklarte spørsmål, der svarene kanskje blir forskjellige i ulike sammenhenger.

Kommuneloven gir ikke noen generell definisjon av begrepet «gruppe», men bruker det i en del enkeltbestemmelser ikke nødvendigvis med helt samme meningsinnhold. Det brukes også i kommunale reglementer, i første rekke i regler om støtte til partigrupper og andre tilsvarende grupperinger.

I tillegg har vi situasjoner der en folkevalgt melder seg ut av en gruppe og proklamerer seg som «uavhengig medlem», og dermed må ansees som en «enpersonsgruppe».

Jeg skal prøve å summere dette kort for ulike problemsituasjoner.

- Begrepet «gruppe» møter vi først når kommunestyret eller fylkestinget skal foreta valg av formannskap, fylkesting eller andre folkevalgte organer. Lovens regel (§ 7-4) er her at valget skal skje som forholdsvalg hvis minst ett medlem krever det. Her fordeles plassene i hvert organ etter reglene i §§ 7–5 og 7–6 mellom ulike listeforslag.

Forslagsstillere er «partier eller grupper» i det velgende organet. Det betyr i praksis de medlemmene av organet som blir enige om å fremme slikt forslag. Det kan være partigrupper eller enkeltmedlemmer i ulike konstellasjoner, men da slik at kandidater bare kan føres opp på en liste fra eget parti eller gruppe eller fellesliste der partiet eller gruppen inngår.

Poenget her er å unngå at partier eller grupper deler seg opp på flere lister for å omgå reglene i § 7–6 om krav til kjønnsmessig balanse i listeforslaget. Hvis et medlem formelt og praktisk har meldt seg ut av sin opprinnelige partigruppe eller annen gruppe, må hun imidlertid kunne foreslås på en liste fra den gruppen hun nå definerer seg som medlem av og inngå på listeforslag fra denne.

- Skifte av gruppe eller utmelding fra en gruppe har som utgangspunkt ingen konsekvenser for de valg som er gjort, verken for medlem eller varamedlem, det er personen som er valgt.

Spørsmålet blir da hvor langt dette rekker når den som trer ut, er varamedlem. Men hvis dette oppleves som et problem, kan den folkevalgte søke kommunestyret eller fylkestinget om å bli fritatt fra vervet. Hvis slikt fritak blir gitt, skal det foretas valg av nytt medlem eller varamedlem for resten av valgperioden, fra – og dermed etter forslag fra – den aktuelle gruppen, slik den nå ser ut, se § 7–10 fjerde avsnitt.

Hvis det ikke er tale om verv som medlem av kommunestyret, formannskapet, fylkestinget eller fylkesutvalget, kan kommunestyret eller fylkesutvalget i stedet foreta fullstendig nyvalg av organet. Der kan det tas hensyn til den endringen som har skjedd ved medlemmets skifte av gruppetilhørighet, se § 5–7 siste avsnitt.

- Hvis den som har meldt seg ut av en gruppe, er varamedlem til et folkevalgt organ, oppstår spørsmålet om hun skal innkalles til å møte når et ordinært medlem har forfall.

Her er lovens regel (§ 7–10 første avsnitt) at det skal innkalles varamedlemmer «så langt mulig i den nummerorden de er valgt». Et nærliggende synspunkt er at et slikt opprykk kan bli ganske problematisk hvis det fører til at det medlem som har forfall, erstattes med et varamedlem som ikke identifiserer seg med samme parti eller gruppe.

Men her har Kommunaldepartementet – med støtte fra Oddvar Overå – lagt avgjørende vekt på at dette ville bety at vedkommende medlem dermed «i realiteten fratas vervet og aldri vil kunne kalles inn», i og med at hun ikke vil stå på noen annen liste.

Se om denne diskusjonen Overå og Bernt, Kommunaloven 2018, s. 150–151 (note 3 til § 7–10).

Det samme vil da gjelde hvis kommunestyret eller fylkestinget velger settemedlem for medlem som er innvilget fritak i minst tre måneder, se andre avsnitt siste setning. Hvis medlemmer av kommunestyre eller fylkesting trer endelig ut, følger det direkte av loven (§ 7 tredje avsnitt, siste setning) at varamedlemmer trer inn i den nummerorden de er valgt.

- Avtalevalg forutsetter enstemmig tilslutning til at denne valgformen skal brukes og tilslutning til en innstilling med forslag på medlemmer og varamedlemmer.

På listen skal angis hvilken gruppe hvert av disse tilhører, og ved forfall hentes varamedlemmer fra samme gruppe som det medlem de erstatter. Hvis et medlem trer ut sin gruppe, må man kunne følge samme fremgangsmåte som i tilsvarende situasjon der organet er valgt ved forholdsvalg.

- Inndeling i kommunestyre- eller fylkestingskomiteer skal etter § 5–8 tredje avsnitt vedtas med alminnelig flertall på grunnlag av en innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer i komiteene. Denne skal angi «gruppen hvert medlem representerer».

Innstillingen skal også inneholde navn på varamedlemmer, og da forutsetningsvis for hver enkelt gruppe, på samme måte som ved avtalevalg etter § 7–7.

Normalt vil valg av slike komiteer skje i det konstituerende møtet i det nyvalgte kommunestyret eller fylkestinget, se § 7–1 tredje avsnitt. Alle medlemmer har plikt til å ta imot valg til en slik komité. De «grupper» det her er tale om, vil da være de medlemmer som er valgt på samme liste ved kommunevalget.

Disse komiteene er rent saksforberedende organer for kommunestyret eller fylkestinget, og kan ikke tildeles vedtaksmyndighet, se første avsnitt.

Om medlem eller varamedlem i en slik komité skulle skifte partitilhørighet eller melde seg som uavhengige, vil dette ikke få noen konsekvenser for verv eller møterett. Hvis

kommunestyret eller fylkestinget finner at dette tilsier endringer i komitésammensetningen, må det i tilfelle gå veien om et fullstendig nyvalg av alle komiteer, basert på en ny innstilling om sammensetningen, se § 5–9 siste avsnitt.

- Så er vi over på *gruppe* som grunnlag for økonomisk bistand til det politiske arbeidet. Det har vi bare én enkelt bestemmelse om i loven, § 10–10. Den fastsetter at i kommuner eller fylkeskommuner med parlamentarisk styringsform skal man sørge for at «grupper av kommunestyremedlemmer eller fylkestingsmedlemmer som ikke deltar i henholdsvis kommunerådet eller fylkesrådet skal sikres hensiktsmessige kontorlokaler og nødvendig assistanse for å kunne foreta egne utredninger».

«Gruppe» vil her i utgangspunktet være de som er valgt på samme valgliste, men i kommentarene til bestemmelsen i forarbeidene (Prop. 46 L 2017-2018) legges til grunn at også den som bryter ut av en gruppe som er representert i kommune- eller fylkesrådet, vil ha krav på assistanse: «I denne bestemmelsens forstand blir det da dannet en ny gruppe i kommunestyret eller fylkestinget, slik at også denne gruppen har krav på assistanse».

- Dette må også være retningsgivende når en kommune eller fylkeskommune etablerer et system for støtte til de enkelte partigruppernes virksomhet.

Også den eller de som etter valget bryter ut av en partigruppe eller annen gruppe, vil ha krav på støtte etter samme kriterier som anvendes ved tildeling til etablerte grupper. Det må bety at enkeltpersoner som melder seg ut for å være «uavhengige», har krav på støtte på linje med andre enkeltpersonsgrupper.

Hvis en folkevalgt som melder seg ut av en partigruppe, oppgir at hun nå skal representere et parti som ikke har medlemmer i kommunestyret eller fylkestinget, må hun følgelig betraktes som en ny «enpersonsgruppe» der, med samme rettigheter som andre grupper. Hun bestemmer selv hva hun vil kalle «gruppen» sin, men kan ikke benytte et eksisterende partinavn uten samtykke fra lokallaget der.

Dette får også konsekvenser for beregningen av fremtidig støtte til den gruppen disse bryter ut fra. Den må reduseres tilsvarende, eventuelt overføres til annen gruppe som vedkommende går inn i. Dette gjelder uavhengig av om hun møter eller ikke møter som varamedlem for sin gamle gruppe.

Støtten gis til selve gruppen og arbeidet som utføres der, ikke til enkeltmedlemmer. Men alt dette gjelder bare støtte som gis til selve arbeidet i de folkevalgte organene, ikke støtte som går til partiapparat e.l. til generelt politisk virke.

Referatsaker er også saker som behandles

Kommunal Rapport 16.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Skal alle referatsaker protokolleres, og skal disse referatdokumentene oppbevares «for alltid»?

SPØRSMÅL: Kommuner som vi er tillagt revisjon av, har svært ulik praksis mhp å protokollere referatsaker som behandles i formannskap og/eller kommunestyre. Har kommuner plikt fra møter i formannskap og/eller kommunestyre til å protokollere alle referatsaker med en angivelse av hvilke dokumenter som er forelagt organet, herunder også power-point presentasjoner. Dersom dette er tilfellet, skal disse «referat»-dokumentene oppbevares for alltid, jf. arkivloven?

SVAR: I [kommuneloven § 11–4](#) er det bestemmelser om hva møteboken skal inneholde. Her skal det blant annet angis «hvilke saker som ble behandlet». Det omfatter også referatsaker – også rene orienteringer fra kommunedirektøren eller ordfører. Det er ikke noe krav om hvilke saksdokumenter som er utsendt eller fremlagt skal nevnes her, men det er klart at disse skal registreres og arkiveres i overensstemmelse med kravene i arkivlova og er offentlige etter reglene i offentleglova.

I [kommuneloven § 11–3](#) tredje avsnitt fastslås at «Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten», noe som betyr at når dokumenter går fra administrasjonen til et folkevalgt organ, må de journalføres etter reglene i arkivlova, se [offentleglova § 10](#) første avsnitt og [arkivforskrifta § 9](#). Dette må også gjelde dokumenter som måtte bli utdelt i møtet. Jf. også bestemmelsen i [offentleglova § 16](#) første avsnitt bokstav c, der det fastslås at unntakene i [§ 14](#) fra innsynsrett etter loven for interne saksdokumenter, ikke gjelder for «saksframlegg med vedlegg til eit kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalt organ». Det betyr at unntaket fra journalføringsplikten i arkivforskrifta § 9, for «organinterne dokument etter offentleglova § 14», ikke gjelder her.

Men her vil jeg gjette på at vi vil finne mange lovbrudd om vi leter rundt i kommunene.

Reglene om ettergodtgjøring er litt av en rebus

Kommunal Rapport 26.07.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Er det riktig at en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring, skal få økt inntekt, uten å arbeide?

SPØRSMÅL: Jeg prøver å forstå [kommunelovens § 8–6](#) om ettergodtgjøring:

«Folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse, kan søke om ettergodtgjøring når de fratrer vervet. Kommunestyret eller fylkestinget skal selv gi forskrift om lengden slik ettergodtgjøring kan ha, men ikke utover alminnelig oppsigelsestid for fast ansatte i kommunen eller fylkeskommunen.

Retten til ettergodtgjøring skal avkortes krone for krone mot annen inntekt. Det samme gjelder for ordinær inntekt som den folkevalgte frivillig avstår fra. Pensjonsinntekter etter folketrygdløven kapittel 19 og kapittel 20 skal ikke anses som inntekt etter andre ledd.»

Særlig er siste ledd vanskelig. Hva er lovgivers intensjon her? I praksis kan altså en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring få økt inntekt, uten å arbeide. (Alderspensjon fra Folketrygden + ettergodtgjøring, som er lik godtgjøring ved avgang). Var dette virkelig meningen?

Jeg blir ikke klokere av å lese Prop. 46 L, som tilsynelatende ligger til grunn for loven. På side 122 i proposisjonen omtales særlig overgangsordninger før fylte 67 år:

«Personer som tar ut alderspensjon kombinert med godtgjøring som folkevalgt, får et betydelig fall i samlet inntekt når godtgjøringen bortfaller, selv om uttaket av alderspensjon opprettholdes. Det vil også være personer i alderen 62–66 år som har for lav pensjonsopptjening til å ha rett til alderspensjon, og som dermed ved fratreddelse av vervet som folkevalgt ikke har alderspensjon som et mulig inntektsalternativ. Det er først fra 67 år at alle har rett til å ta ut alderspensjon.»

Nederst på side 366 bemerkes:

«Det følger av tredje ledd at alderspensjon etter folketrygdløven kapittel 19 og kapittel 20 ikke skal regnes som inntekt etter andre ledd. Det betyr at det for folkevalgte fra 62 år til fylte 67 år som får tilkjent ettergodtgjøring ved fratreden, og har uttak av alderspensjon i denne perioden, skal ikke alderspensjonen føre til avkorting etter andre ledd.»

Her virker det altså som om § 8–6 mest er en særregel for aldersgruppen 62–67, men jeg finner ikke at dette gjenspeiles i Folketrygdlovens §19 og § 20.

SVAR: Nei, dette er litt av en rebus. Hovedformålet med denne bestemmelsen er at den folkevalgte skal kunne kombinere de to inntektene på samme måte som arbeidstakere på samme alder, altså 62–67 år, og at dette da også skal gjelde for etterlønn.

Imidlertid er ordningen etter lovens ordlyd generell, og selv om forarbeidene kan peke i en annen retning, er det ikke gjort noe slikt skille i lovens ordlyd. § 8–6 tredje avsnitt gjelder alle tidligere folkevalgte som mottar alderspensjon etter folketrygdloven samtidig med godtgjøring.

Departementet har derfor lagt til grunn (brev 11.05.20, ref. 20/2311-2, altså etter at kommentarutgaven var utgitt) at det heller ikke skal foretas noen form for avkorting i ettergodtgjøring ved vanlig uttak av alderspensjon etter fylte 67 år etter folketrygdloven kapittel 19 og 20.

Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak

Kommunal Rapport 23.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Hvis formannskapet er ulovlig sammensatt, blir da alle vedtakene som er fattet, ugyldige?

SPØRSMÅL: Hvaler kommune måtte velge nytt formannskap på grunn av at kjønnsbalansen ikke var i tråd med lovens krav. Betyr det at vedtakene som det ugyldig sammensatte formannskapet har gjort, er ugyldige?

SVAR: Jeg er ikke kjent med at vi har noen praksis om akkurat dette, men vil anta det er nærliggende å løse det på samme måte som der et folkevalgt organ er uriktig sammensatt av andre grunner – pga. feil ved innkalling, deltakelse av inhabilt medlem, eller utelukkelse av medlem fordi man feilaktig trodde hun var inhabil. Utgangspunktet vil da etter alt å dømme være det samme som gjelder etter [forvaltningsloven § 41](#) ved brudd på saksbehandlingsreglene i denne loven; at vedtaket likevel er gyldig «når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold». I vår sammenheng betyr det at feilen bare kan medføre ugyldighet hvis det er en rimelig mulighet for at vedtaket hadde blitt et annet om formannskapet hadde vært korrekt sammensatt.

Nøyaktig hva som ligger i dette, kan være usikkert. Det må vurderes fra sak til sak. Hvis et vedtak er truffet med knapt flertall, vil man normalt måtte legge til grunn at resultatet kunne blitt et annet om formannskapet hadde hatt en annen sammensetning. Ved denne vurderingen vil det være galt å prøve å løse problemet ved å spørre medlemmer som skulle ha deltatt, hvordan de ville stemt. Det enkelte medlem skal stemme etter sin overbevisning der og da, etter å ha deltatt i møtet, og det vil stride mot dette «møteprinsippet» om man skulle legge til grunn medlemmets uttalelse om hvordan hun *nå* ville stemt. Det kan eller skal vi i prinsippet ikke kunne vite.

Og også der et vedtak er truffet med et tilsynelatende robust flertall, vil det være situasjoner der det er riktig å legge til grunn at med en annen sammensetning av formannskapet, ville vedtaket kunne blitt et annet. Som alminnelig utgangspunkt vil – og bør – både enkeltmedlemmer og partigrupper kunne la seg påvirke av debatten om en sak i et møte. Etter min mening taler dette for at det skal være svært klart og opplagt at det var et vedtak som det sto et svært klart og robust flertall bak, før man skal kunne si at feilen ikke *kan* ha betydning.

Endelig vil det – selv om vi finner at det er tale om en feil som kan ha betydning for vedtakets innhold, kunne være situasjoner der vedtaket likevel kan bli stående som gyldig av hensyn til den det tilgodeser. Gode grunner taler for at den som i god tro har inngått en stor avtale med kommunen om anskaffelse av eiendom eller tjenester, eller som har satt i gang et byggeprosjekt i tillit til det hun trodde var et lovlig vedtak i formannskapet, må kunne stole på det som er vedtatt, og si at om kommunen har snublet i sine ene ben her, kan det ikke være hennes problem. – Men også her er jussen til dels usikker.

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

19/21

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/223 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

20/21

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/223 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokoll fra dagens møte i kontrollutvalget, 08.09.2021, godkjennes.